

SLOVENSKI NAROD.

Uredništvo „Slov. Narod“ Kraljeva ulica št. 3, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoštno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Ljubljani	V Jasovcu	V Linceu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 25% po nakazilu.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kombinacije.

Polom Radičeve federalistične politike, ki je bila v bistvu neresna demagoška gonja brez vsakega konkretnega in praktičnega cilja, poraja na Hrvatskem popolnoma novo situacijo. Pokret takozvane srednje linije je bil prvo znamenje novih političnih in strankarskih priprav. Pokret sam ni našel zadovoljivega odziva v hrvatski in prečanski javnosti. In to kljub temu, da je pograbil še neda noben najbolj popularno geslo naše notranje politike, parolo srbohrvatske pomiritve na neki srednji črti, torej na kompromisnem stališču med sedanjim vidovdanskim centralizmom in pretiranim federalizmom. Skupina politikov, ki je aranžirala pokret, je računala na prečansko javnost, da po Radičevem odhodu z obema rokama zagradi njen izhod iz zavožene federalistične politike. Prišlo je drugače. Pokret srednje linije je popolnoma propadel. Hrvatska javnost se razvija od federalizma do defetizma k politični razumnosti, torej k pravicem gospodarskega in splošnega javnega sodelovanja in soživljenja s Srbi in Slovenci. Že danes se čuti, da na Hrvatskem narodni obstrukcionizem rapidno pada, in da se pripravljajo politični pravci, ki stoje nad nezmislno, brezpredmetno in brezuspešno revizionistično borbo. Jasno vidimo, kako je omamljala močna demagoška osebnost Radičeva in kako se je hrvatska javnost zavedla svojega praktičnega razuma, čim je izginila ta Radičeva osebnost v London. Nagli preokret hrvatske javnosti od federalizma, ki praktični politiki pojasnjuje tudi neuspeh srednje linije. Hrvatski časopisi sploh več ne razpravljajo o ustavnem vprašanju. Prav pridno poročajo o aktualnih zakonodajnih delih narodne skupščine, o vladnih ukrepih, o političnem življenju v Beogradu in državi. Saj je nemogoče, da se večji državni teritorij izloči iz praktičnega življenja, da se zarije v popolno negativno politiko in pa trajno zanemari usodna svoja gospodarska in splošna javna vprašanja. Hrvatske pokrajine začenejo čutiti ostrino predvojnih razmer. Težka gospodarska, socialna in kulturna vprašanja se javljajo pred organizacijami, pred finančnimi zavodi, pred posumniki. Tudi za reško in dalmatinsko vprašanje se javlja izdatnejše zanimanje. Val trdega, praktičnega življenja je končno pljusnil tudi na Hrvaško. To razlaga pojav, da hrvatska javnost išče novega političnega izhoda iz federalistične zagate, in sicer je treba tu podčrtati, da ga išče na revizionistični podlagi, na podlagi, ki nima zveze z ustavnimi vprašanji. Gre za novo, konstruktivno, praktično, aktivno politiko.

V tej luči se pojasnjujejo razni dogodki zadnjih tednov, deloma v Beogradu, deloma v Zagrebu. Trdoglavo

odklanjanje nove vladne koalicije in izpolnitve z močnimi politiki ni samo egoistično in strankarsko. Vlada hoče, da se prečanski kraji znebijo federalistične fantazije, in da dozore za praktično, aktualno državno in javno politiko. Proces napreduje nepričakovano hitro. Revizionizem propada. V kratkem bodo Hrvati postavili nove, konkretne gospodarske, upravne in kulturne programe. V Beogradu uvidevajo, da treba državo orijentirati na zapad, na jadransko morje. Kaj je bolj naravna, kakor da se za tako orijentacijo zavamejo Hrvati in Slovenci in da ž njeno postavijo svoj pravi in definitiven notranji program. Torej ne revizionistična, brezplodna borba, marveč močna zaščita aktualnih gospodarskih in javnih potreb prečanskih krajev ter zgodovinska zahteva po jadranski orijentaciji države.

V Zagrebu splahneva šovinistični napuh kakor pomladna povodenj. Hrvatska zajednica uvideva, da mora po Radičevem odhodu vzeti hrvatsko politiko v samostojne roke in jo spraviti na praktično polje. Vesti o kombinacijah, ki pripovedujejo v »Obzorju« in »Jutarnjem listu«, o posredovalni akciji dr. Jambriška, o pogajanjih Hrvatske zajednice z uglednimi političnimi osebnostmi, se v glavnem nanašajo na pravce, ki smo ga zgoraj označili za praktičnega. Ne verjamemo, da je že sedaj mogoče sestaviti politično skupino iz umirjenih dosedanjih hrvatskih opozicionalecev in naprednih strank v Sloveniji, za katero bi stalo vodilno zagrebško in ljubljansko novinstvo. Nasprotja so prevelika, zlasti zagrebški politiki se danes še ne bi mogli zediniti. Toda razvoj gre v tej smeri in dobro je naglasiti, da stare koalicije ne bo več, da pa treba pripraviti novo koalicijo na temelju aktivnega političnega programa prečanskih krajev v zvezi z našim bodočim glavnim problemom, z jadransko državno orijentacijo.

Ne gre torej za neposredne vladne kombinacije, kakor za kombinacije strankarskega značaja. Hrvatska in Slovenija iščeta pravce konstruktivne lokalne in državne politike. Želimo, da jih čimprej najdemo. V tem trenutku, ki bo najbolj pozitiven od ujedinenja sem, se odprejo široke perspektive, vodeče v splošen gospodarski in kulturni napredek, kakršnega spričlo slovenskega prirodnega, pomorskega in drugega bogastva niti predvidevati ne moremo.

Danes prečanski krajev ni več treba pacificirati. Razvoj sam jih je umiril in iztrezil. In to v lastno največjo korist in pa v prid veliki notranji valogi, ki jih čaka v bodočem državnem življenju, ko bodo prevzeli krmarjenje gospodarsko-jadranske in splošne zunanje politike.

Pismo iz Prage.

Delovanje zbornice in senata. — Stiki med narodno-demokratskimi in napredno-socialističnimi poslanci. — Uspeh Vojnovičeve igre v Pragi. — Nova knjiga srbskih narodnih pesmi.

16. decembra.

Poslanska zbornica se peča sedaj, ko je rešila proračun, deloma s podaljševanjem zakonov, katerih veljavnost poteče koncem leta 1923, deloma z novelizacijo nekaterih zakonov. Tako je bil odoben zakon o podporah nezaposlenim, katerega veljavnost je podaljšana do konca junija 1924, in sprejet je bil v to svrhu dodatni kredit 140 milijonov za letoš. Vsega skupaj je bilo dovoljenega 1. 1923. za podporo nezaposlenim 513 milijonov. Po sprejetju zakona o premogovni davščini se je obravnavala jedna izmed najvažnejših novel, t. j. izprememba zakona o lastninski davščini in dokladah, katere se je zahtevala že takoj od pričetka veljavnosti tega zakona, t. j. od leta 1920. Trudili so se zanj zlasti agrarci, ker so se cene posestev in nepremičnin od te dobe sploh znatno znižale, na drugi strani pa je govorila zanj okolnost, da se je med tem dvignila cena naše kromne s 7% frankov na 18 frankov. Po sedemurni debati je bila novela sprejeta po vseh strankah, izvemisti komuniste. Določa se še popust do 50% pri odmeri te davščine. Poleg drugih predlog so bile sprejete trgovske pogodbe z Anglijo, Francijo in Severno Ameriko in brez debate pogodba z Jugoslavijo, ki ureja pravne vzajemne stike, katere smo zadnjič obširneje omenili.

Državni proračun, rešen s strani poslanske zbornice, je bil predložen senatu, katerega proračunski odsek ga je pregledal še prej nego v enem tednu in izročil plenumu, ki ga je odobril po tridesetih urah. Po dosedanjih dispozicijah se konča zasedanje poslanske zbornice in senata 20. t. m. ter se bo nadaljevalo po novem letu.

V klub nar. dem. poslancev sta vstopila kot hospitanta poslanka stranke naprednih socialistov Josef Hudec in Jaroslav Stejskal. Zanimivi so nagibi tega njihovega koraka. Poslanec Hudec je pri vstopu v klub izjavil, da se nahajajo stične točke med narodno demokracijo in njihovo stranko pred vsem v tem, da naglašamo narodno politiko. Na poslanka Hudeca, bivšega soc. demokrata, je učinkovala, kakor trdi sam, svetovna vojna in bankrot druge internacionale. Prišel je do prepričanja, da ni razredna ideja, marveč samo narodna ideja privedla naš narod do zmage. Živ primer socialistično-komunistične Rusije mu je vzel vero v kolektivistične vrste. Ni socializem to, kar se odigrava v Rusiji. Kakor se čuje, se klub nar. demokratskih poslancev ojači še z nadaljnjimi hospitanti.

Pretekle dni je prispel v Prago pesnik Ivo Vojnovič, da prisostvuje pre-

mijeri svoje »Maskarde v podstrešju«, katero je v prevodu Josefa Peliška in ob režiji Jaroslava Kvapila vprizorilo Vinohradsko mestno gledališče. Prireditelj se je ob izborni režiji J. Kvapila in uspehi igri zlasti drugega akta, ki prinaša karnevalski ples v Dubrovniku, izvršila z velikim uspehom in avtor je bil večkrat aklimiran ter počaščen z darili, med katerimi je bila tudi plaketa praškega mesta, ki mu jo je osebno izročil primator dr. Baxa ob navzočnosti jugoslovenskega poslanika Nešića s članji delegacije, konzulov Bradanovića in Vučkovića. Članov praške jugoslovenske kolonije, zastopnikov naših diplomatskih, pisateljskih in umetniških krogov ter številnih častiteljev in prijateljev avtorjevih. Naša kritika se je

izrekla povsem pohvalno o tem novem Vojnovičevem delu, katerega prvo vprizoritev je prihranil svojemu prijatelju Jaroslavu Kvapilu in se v njem tudi ni varal, kakor beleži to s priznanjem v poslanem mu zahvalnem pismu, kjer označa predstavo za idealno.

Še pred vojno sta izšli dve knjigi »Srpskih narodnih pesmi« v prevodu Jos. Holečka, sedaj šele po desetih letih, je bila izdana tretja knjiga. Pa se zopet oglašajo neutrudni ta propagator jugoslovenske narodne literature pri nas z novim prevodom in sicer Tihomira Ostojića narodne epike o kraljeviču Marku. V znanstveni literaturi se pripravila pri nas izdajanje dela dr. Cvičiča »Balkanski polostrove« v prevodu dr. Miroslava Koutskega. J. K. S.

Telefonska in brzojavna poročila Jugosloveski klub sondira teren za koalicijo z vlado.

— Beograd, 17. decembra. (Izv.) Včeraj dopoldne je mirovalo običajno parlamentarno delo. V klubih so bila živahna razpravljanja in razmotrivanja o nadaljni politični taktiki. Radikalni klub je imel plenarno sejo. Seja je bila zelo živahna in burna. Tudi džemijet je razpravljal o politični situaciji. Daljšo sejo pa je imel Jugosloveski klub. Rezultati posvetovanj niso še definitivno znani, vendar je v parlamentu razširjena vest, da je Jugosloveski klub razpravljal o novi ponudbi radikalnega kluba za vstop v koalicijsko vlado. Nekateri poslanci SLS odločno demantirajo to kombinacijo. Ugotoviti pa je treba, da se v tem klubu opaža že več časa dve struji.

Ena struja v SLS je za to, da se okrepi dosedanja politična taktika Jugosloveskega kluba v narodni skupščini, druga pa je močno naklonjena eventualnemu vstopu v koalicijsko vlado, ki bi jo tvorila SLS in radikalni. Druga struja pa zasleduje pri tem to taktiko, da bi se ta stvar popreje ne javila slovenski javnosti, dokler niso zadevna pogajanja z vlado popolnoma definitivno zaključena. V parlamentarni krogi omenjajo, da zahteva SLS kot pogoj za vstop v vlado tri ministrstva in avtonomijo Slovenije. Radikalni računajo, da bi se SLS-poslanci zadovoljili z dvema ministrskima portfeljima, odstopiti se ima temu klubu ministrstvo poljedelstva in ministrstvo trgovine oz. ministrstvo za šume in rude. O kakšni avtonomiji radikalni ne morejo definitivno razgovarjati. V okviru sedanje vidovdanske nstave se ima Sloveniji priznati široka samouprava, ki bi bila nekaj surogat za avtonomijo.

O tem vprašanju je značilna pisava »Vremena«, ki dondaja iz vladnih krogov inspirirano vest, da že delj časa obstoja načrt za koalicijo radikalcev s klerikalci.

V resnici je opažati v parlamentarnem življenju gotove indicije. Značilno

je vladno stališče v vračanju pomoči poplavljenecem v Sloveniji. Vlada je povodom znanega konflikta radi zakonskega predloga, ki so ga stavili v narodni skupščini posl. Sušnik in tovariši za podporo po povodni prizadetih krajev, raje žrtvovala enega svojih ministrov, samo, da je ugodila zahtevi Jugosloveskega kluba, da se prizna zakonu nujnost. Na drugi strani pa je stališče Jugosloveskega kluba v skupščini tako, da lahko vsak postranski opazovalec jasno spozna, da se ustvarja in parlamentu nova kombinacija. Ogorčena borba slovenskih klerikalcev v parlamentu je že davno ponehala. Iz Jugosloveskega kluba vede duh pomirljivosti. Je razpoloženje za sporazum z vlado.

— Beograd, 17. decembra. (Izv.) Na poročilo »Vremena«, da se vladi približuje nov zaveznik — Jugosloveski klub, da je tendenca med radikali se pomiriti s klerikalci, je vaš dopisnik prejel iz krogov Jugosloveskega kluba informacijo, da klub ni sprejel od radikalov nikake ponudbe za razgovore in da niso bili stavljeni še nikakoli konkretni predlogi oz. pogoji. Po izjavi tega poslanca je položaj v Sloveniji za SLS stranko najuglednejši, baš vled politike radikalne vlade. Jugosloveski klub bo v parlamentu nadaljeval svojo dosedanje taktiko. Videl bo boj proti turško-nemški politiki ministrskega predsednika (?).

LABOURISTI V POMOČ SOVJETSKI RUSIJI.

— London, 16. decembra. (Izv.) Svet labouristične organizacije je sklenil v podporo sovjetske Rusije položitev posojila 200 milijonov šterlingov.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matino“!

Takale pravljica bi potrebovala nekaj precej drugega. Pričakovali bi bili kaj nežno-intimnega, k srcu govorečega, in to ob uporabi domačega narodnega čutenja za pesem in glasbo.

Zlasti igrana legenda o ljubem kruhku, ki jo je pisatelj vpletel kot podučen corpus separatum v igro, ne prenaša teh kupletnih poskočnic, ki so nekako brez respekta za to stvar in prava salonska »Allerweltsmusik«.

To moram še omeniti: Čudno, da se Milčinski ni oziral na tehnično primitivnost naših dvch, zlasti dramskega odra. Saj jo mora poznati. Goditi bi se morale razne čarovnije. Ker se pa dajo pri nas napraviti le v zelo preprostem okviru ali celo ne, izgube dotični, na te vnanje prikaze naslonjeni in spisani prizori skoro vso svojo mikavnost in učinek. Rad bi videl tole igro n. pr. na Narodnem divadlu v Pragi. Tam šele bi prišla do prave veljave. Morda še bo; saj lahko s češkimi konkurira. (Dalje prihodnjič.)

M. Z.

Mogočni prstan.

(Narodna pravljica z godbo, petjem in plesom v štirih dejanjih. Spisal Fran Milčinski. Glasbo zložil Viktor Parma. — Režiser A. Danilo.)

Premijera ni bila dobra. Zato so igro čez teden nekoliko prerežirano ponovili kot premijero. Deloma poboljšano, deloma ne. — Milčinskega zelo cenimo kot spisatelja mnogih lepih pravljic. Poznavalec in ljubitelj je otroške duše. Mikavni so zlasti tudi njegovi podlistki, v katerih zasledujemo v topele humor odeto početje in naivno prefriganje mišljenja dece. Ravnotako se vsakdo veseli onih njegovih podlistkov, v katerih zna z dobrohotno, a točno satiro bičati razne strani našega današnjega življenja.

Humoristično in satirično žilo je pisatelj dobrodu v uporabil tudi v svojem prvem poskusu na dramskem polju. Delo se zelo lepo čita; Milčinski

skega jezik ima svojo posebno muziko. Ideja je lepa: Dobrota in ljubezen premagata vse, četudi dolgo trpi. In sicer si ne moreš kupovati, čeprav vse drugo. To izkušnjo doživi dobi Stanko s prstanom, pobarjenim mu od vilinske kraljice. Stankova resnična ljubezen naposled odstrani zapreke, ki si jih je nakopal z nerazumno uporabo prstana. Enako spozna kralj Devete dežele, da mu prstan izpolnjuje vsako željo, le ljubezni princeze mu ne more izsiliti. Nevarni prstan vrne Stanko v pravi modrosti vilam, ko si je s srcem, ne s prstanom, priboril ljubezen princeze in zopetno svobodo.

Na odru so se pokazale na delu samem gotove neskladnosti. Predvsem ta, da nima pravega čnotnega sloga. Prva polovica je vsepovsodi pretkana s situacijskim in besednim humorjem, druga pa je precej sentimentalno-resna.

Občinstvo pa, ki se je dodobra v predstavo vsmejalo, bi seveda hotelo v tem razpoloženju ostati do konca. Zato

drugi del kljub svoji lepoti nekoliko zmudleni. Tipi, ki so povzročali smeh, kakor so gospa Evfemija rojena von Prezelta, ali car Aleš in njegova ministra, so v prvi polovici igre mnogo na odru in koncentrirajo velik, za marsikoga glavni del pozornosti nase. A tako med 4. in 5. sliko (vseh je 7) za vedno izginejo iz igre. Škoda, da pisatelj ni našel takega zaključka, da bi ti izvrstni tipi vsaj v zadnji sliki zopet prišli na dan in pomagali koncu do večje vnanje tehtnosti in do nadvladujočega zaključka efekta.

Glede nomenklature bi želel, da bi bil pisatelj mesto »trije škratje« zapisal »trije ukleti mladeniči«. Škrat je bajno bitje, ki nikdar ne postane človek in stoji s človeštvom celo v nasprotstvu. Je posebljen je te ali naravne sile. Kdor igre ni preje čital, ne pričakuje, da bodo škratje na koncu odrešeni, ker so bili zakleti ljudje. Sicer pa njih odrešitev nima z bistvom dejanja ničesar opraviti in bi to lahko

čisto odpadlo ter bi bili oni trije res škratje, ki služijo vilam.

Lepota etske ideje, ki preveva delo, njegova čuteča poezija, lepa dikcija in pa pestrost večine prizorov pokrivajo precej te hibe in v celoti smemo biti prav zadovoljni ter pisatelju odkrito hvaležni za to pomnožitev docela prazne domače dramatike za mladino. Smelo rečem, da lahko stavljamo »Mogočni prstan« brez pomislekov v isto vrsto s tujerodnimi deli te panoge, z deli, ki jih povsodi radi igrajo in včasih tudi pri nas.

Naš najljubeznivejši talent si je iztekel pisateljsko in tudi domorodno zaslugi so to dramatisirano pravljico. Zato mu srčna hvala in pa še novih takih del.

Igro je na pripravnih mestih opremil z glasbo Viktor Parma. Vsa čast belolasemu in zaslužnemu glasbeniku. Toda njegova nadarjenost je vedno kazala na starejšo italijansko opero in opereto Millöcker-Ziehrerjevega kova.

Pogajanja med Francijo in Nemčijo.

Načelne zahteve Francije. — Pesimizem v Nemčiji.

— Pariz, 16. dec. (Izv.) Danes ob 20. urah je bil izročen nemškemu poslovnomu odpravniku Hoescher odgovor ministrskega predstojnika Polncača na predloge nemške vlade. Polncač je pripravljen obnoviti pogajanja, a vendar izdala očitno komunicirano izročilo te note ter veli, da je Polncač izjavil svojo pripravljenost obnavljati z nemško vlado pogajanja o vseh vprašanjih, ki so bila predložena od Nemčije, in to iz razloga, ker je prenehal pasivni odpor v ruhrskem ozemlju. S tem v svetu mora Francija naglašati, da ne more dopustiti, da bi se pravice reparacijske komisije na kakršnokoli način kršile. Odobravati se tudi ne morejo predlogi protivladnih določb mirne pogodbe. Glede ruhrskega ozemlja in rurskega ozemlja je Francija pripravljena obravnavati o vstopu v normalnega seobračaja in normalnega življenja sploh o Francoski ministri predstojnik je pripravljen posredovati v prid Nemčije pri ostalih zaveznikih, zlasti pri Belgiji.

Francija mora dalje naglašati, da se vedno ni obnovilo delovanje zavezniške kontrolne komisije.

— Pariz, 16. dec. (Izv.) V soboto ob 18.30 je sprejel Polncač pismene predloge nemške vlade. Prvi vtihi predlogov na francosko vodilne kroge je bil zelo ugoden. Omeniti je, da ne obstajajo med Francijo in Nemčijo nikakršne načelne difference o obsegu problemov, ki se imajo obravnavati. Francoska vlada je takoj stopila v stike s belgijsko, da se se doseže enoten in skupen odgovor na nemške predloge. Polncač je takoj sestavil glavne točke odgovora. Francija zahteva:

1. priznanje in ohranitev mirovnih pogojev.

2. priznanje pravic reparacijske komisije in romske kontrolne komisije kot glavni pogajalci.

3. razprava o zasledbi ruhrskega ozemlja ne sme priti na dnevni red.

— Berlin, 16. dec. (Izv.) Na današnjem dobrotornem novinarskem koncertu sta imela politične govore državni kancelar dr. Marx in zunanji minister dr. Stresemann. Dr. Marx je kratko omenil, da je leto 1923 prineslo Nemčiji težke tedne, težje, kakor so bili dnevi med vojno. Izguba dveh provinc, Poruhije in Renke je pokazala, kako velikansko gospodarsko škodo more priti tisti tak izguba državi. Dr. Stresemann je kratko označil politični položaj Nemčije in se je zelo pesimistično izrazil o uspehih pogajanj med Nemčijo in Francijo. Kot razlog je navedel zahtevo Francije, da se mora vzpostaviti delovanje medzavezniške kontrolne komisije, v kar pa Nemčija ne more privoliti.

— Danzig, 17. dec. (Izv.) Zadnji čas je dosežen definitivni sporazum med Jugoslavijo in Avstrijo glede izročitve arhivov. Sporazum temelji na podlagi rezultatov pogajanj, ki so se vršila junija lanskega leta med avstrijsko in jugoslovensko delegacijo v svedu, kako se imajo izpolniti členi 93, 191 do 196 saintgermanske mirovne pogodbe. Po tem sporazumu se Avstrija obvezuje izročiti Jugoslaviji iz dvornega in državnega arhiva vse dokumente in listine, ki se nanašajo na ozemlja pripadajoča sedaj naši kraljevini. Avstrijska vlada se je obvezala jugoslovenski izročiti tudi vse vojaško-kazenske akte, osobito spise vojnih sodišč, ki se nanašajo na osebe, sedaj državljane kraljevine SHS. Izročitev teh aktov ima slediti tekom enega leta, ko stopi ta sporazum v veljavo. Ostali dokumenti o svetovni vojni se za sedaj še ne izročijo.

Načrt zakona o centralni upravi.

Ukinjenje treh ministrstev. — Živahna debata v radikalnem klubu.

— Beograd, 17. decembra. (Izv.) Radikalni klub je na včerajšnjem plenarnem seji nadaljeval debato o zakonskem načrtu glede ureditve centralne uprave. V debato je poseglo več govornikov, ki so zahtevali ukinjenje šestih ministrstev. Na ta način bi država prihranila veliko izdatkov za nekatere nepotrebne resorte. Klub je končno sprejel vladin načrt, da se ukinejo tri ministristva: 1. ministristvo za konstitucijo, 2. ministristvo za socialno politiko in 3. ministristvo za agrarno reformo. Nekateri poslanci so zahtevali, da bi se ukinilo tudi ministristvo pošte in brzojava, ministristvo ver ter ministristvo za šume in rube. Kakor javljajo iz radikalnih krogov, je klub kapituliral pred vlado in nekateri poslanci so to komentirali na ta način, da ministrski predsednik ne upošteva dovolj interesov malega in srednjega kmetstva.

Pomožna akcija za Slovenijo in Hrvaško.

— Beograd, 17. decembra. (Izv.) Včeraj ob 10. dopoldne je otvoril predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović konferenco, kateri so prisostvovali člani narodne skupščine, zastopniki raznih humanitarnih društev in zastopniki ostalih korporacij. Na dnevnem redu je bilo vprašanje, kako hitro in uspešno pomoči vsem po zadnji veliki povodni prizadetim krajem Slovenije in Hrvaške. Govorili so skupščinski predsednik Jovanović, ministar notranjih zadev Vujčić, posl. Sušnik, posl. dr. Subotić, posl. Milorad Popović in drugi. Na konferenci je bil sprejet soglasno predlog, da se ima izročiti vodstvo pomožne akcije Rdečemu križu kraljevine SHS. Določil se poseben odbor, v katerega so bili delegirani razni poslanci in zastopniki društev, za Slovenijo dr. O. Rybář, načelnik oddelka za izvedbo mednarodnih pogodb v ministristvu zunanjih zadev, dr. Štampar, načelnik v ministristvu za narodno zdravje in posl. Ivan Sušnik.

Uradniški kongres v Novem Sadu.

— Novi Sad, 17. decembra. (Izv.) Včeraj ob 9 dopoldne je bil otvorjen IV. kongres Saveza uradniških organizacij v svetovni dvorani mestne hiše. Kongresa se udeležuje 100 delegatov iz raznih krajev in veliko število gostov. Kongres je otvoril predsednik Saveza univ. prof. A. Andonović. Kongres je odposlal undanostno brzojavko kralju Aleksandru I. Finančnemu ministru in predsedniku finančnega odbora so bile odposlane daljše brzojave, v katerih kongres zahteva izplačilo predplačila v višini dotedanjih plačil iz 200 milijonov kredita, odobrenega od narodne skupščine v dvajsetih letih do leta 1924. Od zakonodajnega odbora zahteva posebna brzojavka, da izvedbo uradniškega zakona kontrolira dalje so bile poslane na merodajna mesta brzojave, ki zahtevajo pravilno razvrstitev uradništva v kategorije in skupine. V enakem smislu so bile odposlane brzojave na ministrskega predsednika g. Nikolasa Pašika. Član glavnega odbora M. Jovanović je v obširnem referatu opisal borbo uradniških organizacij, najnovije boje za pravilno ureditev uradniškega vprašanja in vprašanja uradniške razvrstitve. Poročilo je kongres soglasno sprejel. Delegati

Ivanović iz Skopja je v lapidarnih stavkih opisal bedni položaj uradništva v Južni Srbiji. Delegat hrvatskih organizacij Milošević je opozoril vlado in netaktno kritiziral našo zakonodajo. Pred vojno je bila zakonodaja na Hrvatskem modernija. Njegova izjava je izzvala v vrstah delegatov ogorčene proteste in je bil predsednik Andonović prisiljen odvzeti mu besedo. Danes ob 8. dopoldne se kongres nadaljuje in bodo sprejete kongresu predložene resolucije.

Velik potres v Južni Ameriki.

Številne človeške žrtve. — Več mest porušenih.

— Beograd, 1. decembra. (Izv.) Listi javljajo iz New Yorka 16. t. m. V Južni Ameriki v državi Kolumbiji je nastal katastrofalen potres. Ognjeniki Hilos in Cumbal sta začela bruhati. Mesto Castro je popolnoma porušeno, dve drugi mesti ste zelo poškodovani.

— Bogota, 16. decembra. (Reuter.) Na republiko Ecuador meče kralje je potres močno poškodoval. Mesta Carlosama, Cochile in Cumbal so popolnoma porušena. Kralja Epiales in Daceveras (?) sta močno poškodovana. V mestu Cumbal so izpod razvalin potegnili 85 žrtev.

— Praha, 16. decembra. (Izv.) ČTK reprodurca Havasovo vest iz Pariza, da so bili v obmejnih krajih Equadorja katastrofalni potresi. Mesto Carlosama je porušeno. Ognjeniki Cochile in Cumbal delujejo.

ANGLEŠKA ZASEDE VEČ JUŽNOAMERIŠKIH OTOKOV.

— Pariz, 16. decembra. (Izv.) Uradni list za otoke Falkland Sud Amerika priobčuje dekrete, ki naznanjajo, da je Anglija povsem na tihem zasedla vse otoke in teritorije med meridianom 20—25 zapadno in južno paralelo 50 ter meridianom 80 zapadno in južno paralelo 58. Ta aneksija vsebuje vse dohodne poti na kontinent in večji del teritorija do južnega pola. V francoskih vladnih krogih vlada nevolja, ker je Anglija izvršila aneksijo brez vsakega mednarodnega posvetovalja. Morje je tamkaj bogato na kitih in tulnih in ribiči so premožni ljudje.

Vesti iz Italije.

Nove državnozbornske volitve v aprilu. — Fašistovska strahovlada. — General Badoglio poslanik v Braziliji. — Vprašanje vlog pri dunajski poštni hranilnici.

— Rim, 16. decembra. (Izv.) Po kort-dorih na Montecitorio se govori o skorajšnjem razpustu parlamenta. Nove volitve bodo razpisane za konec marca, najverjetneje pa za prvo polovico aprila. Rastignac, znani publicist z najboljšimi stiki v vladnih krogih, napoveduje, da bodo volitve odgovarjale plemenitosti cilja, ki ga zasleduje Mussolini, to je, da do parlamentarna institucija ono podlago za lojalnost in zakonitost, katere doslej ni imela, kakor tudi dostojanstvo in vpoštevanje, ki sta izginila v žalostni preteklosti korupcije in merkantilizma. Mogoče je, da Mussolini z mnogimi drugimi stvarmi pri volitvah provzroči presenečenja ljudem, ki niso zvesti in ki niso dobre volje. Ta napoved ne pomeni nič drugega nego brezobzirno nasilje fašistovske stranke pri bodočih volitvah.

— Salerno, 16. decembra. (Izv.) Poslanec Amendola, ki je obsojen zaradi fašistov, se je hotel udeležiti slavnosti v počastitev prida kralja Viktorja Emanuela. Ali ko je prišel z vlakom, ga je povabil k sebi prelekt in mu prepovedal udeležbo, češ da se je bati fašistovske demonstracije proti njemu. Amendola je protestiral in se skliceval na to, da je poslanec in častnik ter kot tak hoče prisostvovati svečanosti. Zdi se mu, da ni pričakovati nikakega fašistovskega odpora. Predki ga je nato zadržal kratko

mezo v svojem uradu. Taka je fašistovska strahovlada v Italiji!

— Rim, 16. decembra. (Izv.) General Badoglio je imenovan za poslanika v Braziliji. Sredi januarja odpotuje v Rio de Janeiro. To imenovanje je v zvezi z Mussolinijevimi emigracijsko politiko. Badoglio je znan iz svojega delovanja v Julijski krajini. Bil je podnačelnik vojnega generalnega štaba.

— Rim, 16. decembra. (Izv.) Vprašanje vlog pri dunajski poštni hranilnici je rešeno. Italija dvigne vloge svojih državljanov po 60%. Komisariat za pošto in brzojave Trstu je poverjen s splošnim zbiranjem tozadevnih listin. Rok za predložitev traja do 15. februarja 1924.

Volitve na Grškem.

— Atene, 16. decembra. (Izv.) Danes so se pričele volitve v grški parlament. Po dosedanjih poročilih so volitve dopoldne povsod potekle popolnoma mirno in v redu. V Atenah je 250 volišč. Po mestu krožijo mnogostevilne vojaške patrulle. Opažati je veliko vrvenje in drvenje. Mesto je spreminjeno v nekako taborišče. Živahna je udeležba republikancev in venizelistov. Monarhisti ne kažejo na zunan nikake agilitet. Venizelos kandidira v vseh volilnih okrajih. Jutri odpotuje v Pariz posebna deputacija, da pozove Venizelosa na povratek v Atene.

Politične vesti.

— Klerikalci so pogostejši za vstop v vlado! Vedno bolj se zgoščujejo vesti, da se vrše med klerikalnimi poslanci in radikali pogajanja, ki merijo na to, da vstopijo klerikalci v vlado. Te vesti so že opetovano prodrele v javnost, a so bile vsikdar demantirane, sedaj pa se zdi, da se nahaajajo pogajanja že v takšnem stadiju, da jih ni več mogoče utajiti. O klerikalno-radikalnem aranžmanu pišejo vsi beogradski listi in povdarjajo, da je sporazum med klerikalci in radikali ne samo možen, marveč naravnost verjeten. Sotrudnik »Vremena« je imel te dni razgovor z enim izmed najuglednejših članov klerikalnega kluba ter ga naravnost vprašal, ako je točna govorica o vstopu klerikalnih poslancev v vlado. Dotični poslanec na to vprašanje sicer ni dal točnega odgovora, pač pa je pomenljivo pripomnil: »Vsake politične stranke končni cilj je vendar — vstop v vlado!« Zanimivo je, da se v političnih progih z vso resnostjo zatrjuje, da je ministrski predsednik Pašić rešitev obstoječe ministrske krize odgodel na poznejši čas samo zbog tega, ker se nadeja, da bodo pogajanja s klerikalci v kratkem zaključena in da bo pri izpolnitvi ministrstva treba upoštevati že tudi klerikalne kandidate. Naj se pogajanja med klerikalci in vlado oz. radikali končajo tako ali drugače, vsekakor se ni nadejati, da bi prišlo do aranžmana med klerikalci in vlado pred mesecem januarjem prihodnjega leta.

— Sprejetje dvanajstin. Na sobotni plenarni seji skupščine so bile dvanajstine za mesec januar, februar in marec 1924. sprejete v načelu in v podrobnih debati. Pri glasovanju v načelu so bile dvanajstine sprejete s 119 glasovi proti 73. Bivša demokratska poslanca Anastasijević in Rajko Arsić sta glasovala za vlado, kar je med demokracijo izzvalo ogorčene proteste. Pri specialni debati so bile dvanajstine sprejete s 116 proti 59 glasovom.

— Državni proračun. Danes ob 15. popoldne nadaljuje finančni odbor podrobno proračunsko debato. Na dnevnem redu je proračun ministristva ver in ministristva trgovine in industrije. Vlada se trudi, da dokonča v finančnem odboru razpravo do konca tega tedna. Nato nastopijo parlamentarne božične počitnice in bi bilo vladi mogoče proračun predložiti plenumu zbornice šele 20. januarja, ko se zbornica zopet sestane.

— Položaj vojnega ministra ostanja. Po poročilu nekaterih beogradskih listov je položaj vojnega ministra generala Pešića zelo oman radi afeze Kondić-Gavrillovič. V radikalnem klubu je skušal posl. Ranković o tej aferi predložiti obširne dokaze in dokumente, kako so postopali dobavitelji v naši vojski. Ministrski predsednik je pozval Rankovića, naj o tej stvari molči.

— Kongres demokratske omladine. Po poročilu iz Beograda je bil včeraj ob 10. dopoldne v dvorani hotela »Bristol« otvorjen kongres demokratske omladine. Kongresa se udeležuje 50 delegatov, ki zastopajo 36 omladinskih organizacij. V imenu demokratske stranke so kongres pozdravili predsednik beogradskega odbora Vuković, posl. dr. Šumenković in dr. Milovanović. Kongres je razpravljal o organizaciji demokratske omladine in o nadaljnjem političnem delu. Glavno vprašanje tvori vprašanje ureditve omladinskega tiska.

— Dr. Krek za centralizem proti federalizmu. Dr. Lenard objavlja v beogradski »Samopravici« spomin na sestanek s pok. dr. Krekom, pri katerem se je le-ta izjavil tudi o ureditvi jugoslovanske države. Spomin je še vedno aktualen, zato ga prinašamo v prevodu: »Teško je že bolehal, ko sem ga obiskal v Šentjanžu. Dvignil se je z divan, na katerem je počival in hotel me

je spremiti. Med potjo smo se razgovarjali samo o naši bodočnosti in o našem ujedinitvenju. Njegov govor je bil tako topel, kakor nikoli prej. Mukoma me je spremljal. Videlo se je, da se z mano težko razstaja. Ko smo dospeli do nekakega mlina ali strojarne, kjer se pot vzpenja proti Glavišu, dr. Krek ni več mogel naprej. Tako me je še enkrat zadržal in stoji politiziral z mano. Tedaj sem boječ se, da bo nasprotnega mišljenja, strahoma omenil nastopno: »Ko se ujedinitvo, nastanejo popolnoma nova vprašanja. Eni bodo za centralno ureditev, drugi za bolj avtonomistično.« — Krek me na to ostro pogleda ter pravi kratko z močnim povdarkom: »Samo centralizem! Vsaki federalizem je reakcija!« — Tako sva se razstala, to so bile njegove poslednje besede.

— »Bajazzo mondiale«. V dunajskem parlamentu je neki socialistični poslanec obdelal Mussolinija na zelo nerahel način. Med drugim mu je nadel priimek »Il bajazzo mondiale«.

— Scotus Viator o Radicu. Scotus Viator (Seaton Watson) je odgovoril na neki članek »Manchester Guardian« z daljšim člankom, v katerem naglašajo, kako ne more odobravati sedanje centralistične politike radikalne vlade. Pripomniti pa mora, da je napačna abstinenca hrvatskega bloka pod vodstvom Radika znatno prispevala k sedanjemu centralizmu. Brez Radiceve abstinence bi ne mogel leta 1921 parlament sprejeti centralistične ustave. Sedanja radikalna vlada se ima za svojo ekstenso zahvaliti le abstinenčni politiki gotovega dela hrvatskega naroda.

Genodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je zvišala na podlagi sklepa občnega zbora delničarjev z dne 6. maja 1923 in odobrenja Ministristva trgovine in industrije odd. VI št. 3399 od 14. avgusta 1923 svojo delniško glavnico od 25 na 37 in pol milijona dinarjev brez vplačila delničarjev z zvišanjem nominalne vrednosti vseh izdanih 250.000 delnic od 100 na 150 dinarjev iz zališkega rezervnega zaklada banke.

— Izredni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke. Dne 15. t. m. se je vršil v bančni dvorani Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani pod predsedstvom predsednika dr. Karel Trillerja izredni občni zbor banke. Udeležilo se ga je 101 delničarjev, ki so zastopali 200.556 delnic in imeli 19.968 glasov. Zastopane so bile tedaj štiri petine celotne delniške glavnice. Sklenjeno je bilo zvišanje delniške glavnice od 37% na 50 milijonov dinarjev z izdajo 83.333 novih delnic po 150 Din nominalne in so bile sprejete spremembe pravil, ki se nanašajo na to zvišanje. Sklenjeno zvišanje glavnice se prevede, kot čujemo, še tekom meseca decembra t. l.

— Vignogradski sestanek v Trebnjem. Ob priliki dvodnevnega tečaja iz sadjarstva in kletarstva, ki ga je priredil drž. okrajni ekonom iz Novega mesta v Trebnjem dne 8. in 9. decembra t. l. se je v nedeljo 9. po nauku zbralo okoli število trebanjskih vignogradnikov k vignogradniškemu sestanku v občinski dvorani, med njimi pred gospod dekan Plantarič, g. župana iz Trebnjeza in Vel. Loke in drugih. Pred sestankom ob 1. uri popoldne se je vršila vinska poskušnja. Pri poskušnji so se presojala posamna vina po barvi, okusu oziroma alkoholu in kislini. Glede kakovosti je predelek prav dober. Vina so bila od 83% do 11% alkohola in 8—9% kisline. Kot najboljše so se taktilna vina g. župana iz Vel. Loke, g. Fr. Zupančiča, g. dekana Plantariča, g. J. Rozmana iz Ponkve, g. A. Pavliana, J. Kravčarja iz Bršljavci, g. A. Florjančiča iz Dobrave, g. A. Ritelja iz Jakovca, g. J. Zormanja iz Lukovca, in g. J. Kalšiča iz Medvedjega sela. Po nauku se je zborovanje nadaljevalo. Obravnavale so se različna aktualna vprašanja. Kakor n. pr. važnost skupne vignogradne razmere v posameznih pokrajinskih državah in splošne smerice za bodoče delovanje. Končno so zborovalci soglasno sklenili pristopiti v družbo jugoslovanskih vignogradnikov, kar je nadvse razveselilo in hvalevredno. F. K.

Julijska krajina.

— Nov zdravnik v Vipavi. Goriški rojak, dr. Stanko Pavlica iz Rihemberga, se je nastanil v Vipavi in ordinira v prostorih prejšnjega zdravnika g. dr. Kanca.

— Nov odvetnik v Gorici. Goriški rojak Matej Primožič, deželnosodni svetnik v Trstu, je umirovljen in odklovan z naslovom viteza italijanske krone. Nastanil se je v Gorici in otvoril odvetniško pisarno.

— Razkolnik Šek. Ze takrat, ko je bil postavljen za kandidata v državni zbor, so rekli misleči ljudje, da ime Šek ne pomeni nič dobrega. Imeli so prav. V parlamentu je začel s svojim govorom, kakor da bi oznanjal spravo in mir ljudem na zemlji. Pa ni bilo nimenjeno tako. Mi smo takrat potipali za pravo žilo. Sledilo je ogorčenje. Razkolnik Šekovo delo kaže, da je bila naša sodba pravilna. Šek izdaja »Mali List«, v katerem blati zlasti tržaško politično vodstvo in hoče na vsak način strmoljaviti dr. Vilfana. Take vrste ljudem, kakor je Šek, je dobro vsako sredstvo, tudi tako, kakršnega se vsak drugi človek izogne. Strašni so udarci, ki padajo po nearečnem slovenskem ljudstvu z italijanske strani. Še huje in usodnejše pa je Šekovo razdiranje slovenskih vrst. Dan obračuna bo strašno!

Prosveta. Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.
Začetek ob 8. uri zvečer.
Ponedeljek 17. dec.: Nju. Red C.

OPERA.
Ponedeljek 17. dec.: Zaprt.

— Nastop Eliskega v »Svatbi Krečinskega«. V torek dne 18. tm. nastopi v dramskem gledališču v naslovni vlogi komedije »Svatba Krečinskega« ruski igralec g. Eliski, ki je našemu občinstvu znan po svojem Hamletu. Vloga Razpuličeva igra g. Putjata. Predstava se vrši izven abonmajev. Začetek ob 20. zvečer. Opozorjamo občinstvo na to, da priporočamo, ker smo prepričani, da bo Eliskej ustvaril na našem odru dolej še neznanega Krečinskega.

— Otvoritev Trstenjakove razstave v Mariboru. Mladeti Trstenjak Ante Trstenjak je v nedeljo v kazinski dvorani otvoril kolektivno razstavo svojih del. Razstavljenih je 100 raznih osnutkov, portretov, lesorezov in pokrajinskih slik. Mladeti umetnik imponira zlasti s akvareli, dobro pogojeni so tudi portreti. Na primer starec v brado je tako dovršeno pogoden, da se gledalcu doživlja, da stoji original sam pred njim. Posebno ugaia nadalje simbolizma slika Judo-ja, ki drži roko proti svetlobi, a beži pred njo. V osnutku tega simbola opazi gledalec vse tisto kesanje po storjenem delanju, kes, ki se človeka polasti, ki je nepremišljeno, oamamljen po mamoni izvršiloga delanja. Dobro pogojena je tudi akvarelna slika avtorportret. Potem sledi šeststo slikav. retnih škle iz Prage, Sarajeva in okolice Ljubotoma, domačega kraja umetnika. Trstenjak je velik prijatelj pokrajine, vasi z ozadjem polnih gričev. Tudi snežno pokrajino je dobro zadel. Trstenjak je absolutno prave akademije vpadljivo umetnost: tu je prejel od profesorkega zbora častno nagrado prve cene. Sicer se na k razstavi, ki traja do konca leta še povrnemo.

Glasheni vestnik.

— III. mladinsko glasheno predavanje. V natičeno polni filharmonski dvorani je včeraj školski svet včeraj jutraj s sodelovanjem aranžerja in spretnega spremljevalca na klavirju prof. Jeraja, predavatelja prof. Kozine in opernih solistov g. Thierry-Kavčnikove in Simenca priredil šibajen koncert, ki je bil ako izjemnem dokaj nespretno predavanje g. dr. Kozine umetniški dohodek prve vrste. G. Thierry-Kavčnikova je pevka silne umetniške kvalitete, ki daje nadkriljuje vse one, ki jo morajo nadomeščati v naši operi. Greh, velik, skoro neodpustljiv, ki ga je uprava v neaganžiranem tisku sijane pevke razgrešila, mora ista popraviti, ako noče, da ji javnost odreče vsak smisel za glasheno umetnost. Istotako prvotnosti pevec je g. Simenc, bogatega neobičajno silnega tenorskega glasu. V njegovem grlu pa tiči še veliko več bogostva. Pol leta, ali morda še nekaj časa resne pevke šole bo naredilo iz njega pevca, kakršnih med nami do sedaj nismo imeli mnogo. Vse arje, ki sta jih pela g. Thierry-Kavčnikova in g. Simenc, so izzvala navdušeno odobravanje, krona koncertu pa je bil sifen del iz opere Alde, ki bi, pet od teh dveh pevcev v katerikoli svetovni operi, izzval aplavz, da bi se podirala hiša. Koncert, pod skromnim imenom mladinskega predavanja, se vsled navala mladine danes ponavlja.

— III. mladinsko predavanje, ki se vrši pod naslovom »Arlia« in kateri spored izvajata operna pevca g. Thierry-Kavčnikova in g. Simenc se ponovi v ponedeljek, dne 17. dec. ob 11. uri dopoldne s povsem istim sporedom v dvorani Filharmonične družbe. Muzikalno predavanje je namenjeno samo golemcem naših šol in učiteljskim osebam dotičnih. Sporedi, kolikor jih je še na razpolago se dobe pol ure pred začetkom v veži Filharmonične družbe.

— Nov koncert opernega baritonista dr. Aleksandra Riga. Dr. Riga priredi v ponedeljek, dne 14. januarja 1924 v dvorani Filharmonične družbe svoj II. koncert v letošnji sezoni. Poleg pestrega klasičnega programa se bo na tem koncertu prvokrat izvajal celotni ciklus Janko Ravnikove pesmi, 7 po številu, ki nosijo naslov »Scudillo« in so izšle v založbi Glashene Matice. Na splošno izraženo željo pa bo izvajal tudi ciklus Mussorgskijevih »Plesov smrti«. Na koncert že danes opozorjamo.

Turistika in sport.

GLAVNA SKUPŠČINA LNP.
Včeraj v nedeljo ob 10. dopoldne se je vršila v restavracijskih prostorih Narodnega doma glavna letna skupščina »Ljubljanskega nog. podsaveza«. Zborovanje je otvoril s pozdravnim nagovorom na navzoče podsavezni predsednik ravatelj g. Jug. Prvi tajnik g. Betetto je nato prečital zapisnik o lanskem občnem zboru nakar je poročal o delovanju podsaveza tekom zadnje poslovne dobe. V svojem poročilu je navedel, da je podsavez storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da pa je bilo njega delovanje vsled finančnih neprilic in konservativnega zadrževanja državnih, školskih in policijskih oblasti napram sportu večkrat oteženo. Omenjal je nadalje vse športne prireditve, predvsem »Olimpijski dnevi«, ki so se ga razen Primorja udeležili vsi klubi in ki je donesel lep čist dobiček v korist »Olimpijskega fonda«. Za tem je podal statistični pregled o klubih, včlanjenih v podsavezu. LNP. šteje 19 klubov s 3375 člani (+ 142), od katerih jih 1475 drluje v raznih športnih panogah. Število aktivnih nogometašev znaša 804 (+ 62). Svoje delovanje so ukinili tekom leta klubi Moste, Svoboda (Celle) in MAK (Maribor). Na novo pa so se ustanovili klubi SK. Št. Štani, SK. Red Star (Celle), SK. Zora, Trbovlje, in SK. Korotan (Kranj). Poročilo tajnika je skupščina soglasno sprejela nazožanje. Za tajnikom je podal svoje poročilo, blagajnik g. Kregelj. Aktivno stanje L.

N. P. znaša 2210.69 Din. Poročal je za tem že o izdatkih in dohodkih podsestave, nakar je bila tudi njemu izrečena zaupnica. Vseled odhoda predsednika g. Juge je nato vodil zborovanje podpredsednik L. N. P. g. dr. Koprivnik. Po blagajniškem poročilu so bila razmatirana razna poročila vprašanja, ki so se na končno klub kontravertnosti sporazumno rešila. Dosedanemu odboru je bil za tem podan absolutorij. Sledila je volitev novega odbora in so bili izvoljeni: za predsednika ponovno ravnatelj Jug, za podpredsednika inž. Hrovatin, za tajnika

L. g. Betetto za tajnika II. g. Vovčina za blagajnika Guljevič in v odbor Lukežič, Cimperman, dr. Koprivnik, dr. Košiča, Zaje in Kregelj ter za Maribor Planinšek, za Celje pa Mahkovec. Sprejet je bil nato še s nekaterimi spremembami od upravne odbora CNP. stavljena predlog, ki se predloži JNS, v katerem se predlaga spremenitev notornih pravil v točkah 1, 6, 9, 10 in 30. Občni zbor, ki je potekel v ostalem mestoma precej burno, je bil s tem zaključen.

Proslava petnajstletnice obstoja

Gospodarskega naprednega društva »Šentjakobski okraj«.

V soboto in včeraj je proslavilo eno naših najbolj agilnih, marljivih in zaslužnih društev petnajstletnico svojega plodonosnega dela. Šentjakobsko gospodarsko napredno društvo si je pridobilo v tem času toliko zaslug, da je razumljivo zanimanje, ki je vladalo med ljubljanskim občinstvom za jubilej. Morda ni v Sloveniji društva, ki bi s svojim vsestranskim delovanjem in udeleževanjem poseglo tako globoko v gospodarsko in prosvetno življenje, kakor naš jubilej. Po prislovlci — kamen na kamen palača, — se je razvijalo to društvo preko vsakdanjih zaprek, šlo je po naporni poti ne oziraje se na težave, ki so jih morali odlični kulturno-gospodarski delavci premagovati na vsakem koraku in razvilo se je do današnje moči in ugleda. Jubilej je v teh petnajstih letih pač jasno dokazal, kaj je mogoče ustvariti s pozitivnim delom. Zato pa lahko tudi s ponosom gleda na prošlost in s trdnostjo v se veči uspeh v bodočnost. Proslava petnajstletnice je zanj le mejnik na zmagovalni poti, ki vodi vedno navzgor k prosvetnemu napredku in gospodarskemu blagostanju šentjakobskega okraja.

Proslava se je pričela v soboto s koncertom v kazinski dvorani ter se zaključila danes, 18. t. m., s slavnostno in obnem stoto predstavo na šentjakobskem gledališkem odru.

KONCERT V SOBOTO.

Vrsto prireditve, namenjenih proslavi društvenega jubileja, je otvoril sobotni koncert. Glasbojubeči diletantje šentjakobskega okraja so našli slastno zadnje čase v svojem »Gospodarskem naprednem društvu« razumneja podpornika svojih glasbenih težnj. Osnovni so zelo čeden salonski orkester ter nadebudni moški ter mešani zbor. Seveda je napredek in način uveljavljanja odvisen ponajveč od enega samega človeka, ki zna vzbuditi zanimanje za glasbeno delo ter ima tudi dovolj znanja ter volje, da se oživotvori. Po izredno delavnemu z. Maroltu je prišel g. Bučar, ki je prva osnoval salonski orkester, nato pevski zbor in ki je s svojim veseljem poživljal in jedel delo.

Salonski orkester se bo v doglednem času, kakor vse kaže, preosnoval v resen prvi orkester, ki lahko postane še važen ljubljanski glasbeni činitelec. Še sedaj kaže zelo mnogo ambicioznosti in se korajžno ter z dokajšnjim uspehom loteva del (n. pr. Beethoven, I. stavek c-molne simfonije), ki delajo običajno čast resnim, poklicnim orkestrom. Omeniti moram zlasti solista-violinista g. Smolnika, ki se je vrlo izkazal v dveh točkah, Raffovi kavatini in Dudziarzu Wienawskega. To, kar je dodal, pa je prijeten vsta prejšnjih dveh točk nekoliko oslabilo. Moški zbor se je izkazal v Bučarjevi skladbi »Apoteza v svobodi, napredku in prosveti«, mešani pa v Sattnerjevi »Jettevci prišli«, podprti s salonskim orkestrom. Da ni bil vsta skladbe silnejši, le seveda kriv Sattner, ki je Jettevece priseglo nespretno delu v male, semterjia dosti dekline stavke ter jih dostikrat po nepotrebnem vezal s plitvimi, po praznem disonantnim instrumentalnim medikrami. Pevski zbor pa je svojo dosti težavno nalogo rešil zelo povolno, s krepkim izrazom in veliko sigurnostjo. Solisti, g. Sekula, g. Cendrova in g. Vidmarjeva so celoto prijetno poživili. Moški in mešani zbor, kakor orkester, so tega svojega jubilejnega koncertnega večera lahko kar veselili. Številno občinstvo ni štedilo s sumnim odobravanjem. Solisti in dirigent g. Bučar so prejeli tudi lepe cvetlične šopke.

SLAVNOSTNI OBČNI ZBOR.

V dvorani »Kazina« je bilo včeraj v nedeljo 16. tm. ob 11. dopoldne slavnostno zborovanje šentjakobskega Gospodarskega naprednega društva povodom njegove petnajstletnice. Zborovanje bilo lepa manifestacija kulturnega dela. Zborovanja se je udeležilo mnogo zastopnikov raznih političnih in kulturnih organizacij, pripadnikov naprednih političnih strankam. Udeležili so se zborovanja zlasti zastopniki demokratske stranke.

Predsednik z. Likozar je otvoril zbor s kratkim pozdravnim govorom, v katerem je predvsem pozdravil načelstvo JNS, zastopstvo akademskega društva »Jadrana«, zastopnike »Sode« in zastopnike družin ljubljanskih naprednih društev. V splošnih besedah se je spominjal smrti dr. Ljane Tavčarja, prvega predsednika demokratske stranke. V splošnih orisih je omenjal ustanovitev in velike cilje Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj.

G. dr. Dinko Puc, poslovoedeč podpredsednik JNS je zbor pozdravil v imenu strankinega načelstva. Društvo kot ves čas čuvar in stražar napredne misli se ni nikdar strahilo dela in je vedno zvesto stalo na straži in delalo za razvoj ljubljane. Današnje slavnostno zborovanje ni navadno praznovanje, le jubilej poštvovalnega čela. Društvo hrbenica naprednih organi-

zacij, je tekmo 15 let doživelo mnogo sprememb, treba je bilo agilnih ljudi, da so napravili to lepo kulturno delo. Društvo pa čaka še mnogo dela. Boj za svobodo še ni izvojevan, čakalo nas je težki boj proti notranjim in zunanjim sovražnikom. Pričenja se boj proti reakciji, boj luči proti temi, boj napredka za reakcijo. V tem boju se ne smemo razbiti, sloga je potrebna v naprednih vrstah. Sloga naprednih vrst je potrebna, da si ljubljana pribori staro čistost in lepoto.

Ravnatelj gosp. Jug, načelnik okrajnih političnih društev JNS je zbor pozdravil v najpriljubljenejših besedah. Današnje zborovanje ni navaden jubilej, to je slavnost in na dogodkih bogata zgodovina kulturnega dela in truda, 15 let dela v prid in blagor šentjakobskega okraja.

Zgodovina društvenega delovanja.

Tajnik g. M. Rode je za tem vtharno pozdravil kratko in v pregančnih besedah opisal zgodovino društvenega delovanja. Pred 15 leti so se vršili tudi: hudi politični boji za mesto ljubljano. Pred 15 leti leta 1908, je bilo društvo ustanovljeno in je bilo koncem 1. 1909. 89 marljivih članov. Društvo je bilo ustanovljeno na inicijativno pok. dr. Oražna, bivšega predsednika proti avstrijskega društva »Skala«. Prvo politično društvo je ustanovil za Trnovo pok. Anton Trstenjak, takoj nato pa se je osnovalo Gospodar-napredno društvo za šentjakobski okraj. Društvo je bilo ustanovljeno 23. aprila 1908. Za cilj si ni stavilo izvršitev političnega programa, temveč tudi gospodarsko delo za okraj. Društvo je s svojim agilnim delovanjem mnogo prispevalo za gospodarski napredek okraja. Vedno na roke je šel društvu pok. dr. Iv. Tavčar kot ljubljanski župan. Društvo je kmalu pridobilo simpatije vseh šentjakobsčanov in marsikdo je pri njem našel zatočišče. Društvo si je na enkrat osvojilo ves okraj, vse prebivalstvo. Nismo nikdar vprašali, kdor je prošil pomoči, za pripadnost k politični stranki, toda ko smo mu splošni željo, je bil naš somišljenik.

Okrog društva se je začela zbirati vedno večja armada agilnih ljudi. Delokrog društva je postal preozek in leta 1911 je društvo osnovalo knjižnico, da smo z njo skrbeli med prebivalstvom tudi za pokop in razvedrilo. Ustanovitev knjižnice je globoko posegla med narod in zlasti mnogo mladine obvarovala pohajkovanja, in plančevanja in pončevanja. Kot skrbna mati je knjižnica skrbelo za dobro čtivo vedno bolj naraščajočemu krogu čitateljev, ki so se knjižnice oklepali z vso verno in srce.

To delovanje je prekinila vojna leta 1914. Vse društveno delovanje med naprednim slovenstvom je bilo na mah ustavljeno. Niti en dan nismo bili varni pred avstrijskimi rablji, tudi šentjakobskemu društvu so tihali po kosteh. Detektivji so dan za dnem stikali po knjižnici. Dočim je bilo vse ostalo društveno delovanje ustavljeno, je društvo še nadalje vodilo knjižnico.

Poročilo je dalje v kratkih skicah navajalo društveno delovanje po prevratu. Ki se je podesetorilo in je upanje, da društvo enkrat zgradi za svoj delokrog primeren društven hram, kjer bo lahko razvijalo vse gospodarsko, politično in kulturno delo. Pri lepi slovenosti greni misel, da društvo še nima lastnega društvenega doma. Gledeati pa moramo vedno naprej!

Tajnik Rode je žel toplo odobravanje za svoje pregledno in lepo poročilo o delovanju društva.

(Vzorni poročilo g. Rodea priobčimo v eni prihodnjih števil, da pokažemo, kako je treba delati, ako hočemo, da bo delo imelo uspeh. — Uredništvo.)

Kulturno delo dramskega odseka.

Načelnik dramskega odseka b. Rudolf Blanter je v izbranih besedah opisal dosedanje kulturno delovanje dramskega odseka. Po končanem bojem viharju je šentjakobsko gospodarsko napredno društvo razširilo svoj delokrog, osnovalo je dramski odsek, ki med člani širi izobrazbo potom slovenske igre. Ze dalj časa so šentjakobsčani želeli, da se pod okriljem naprednega društva ustanovi odsek, ki naj bi prirejal ljudske igre. Dne 20. decembra 1920 se je sklicala prva seja dramatičnega odseka po daljših pripravah. Društvo se je posrečilo dobiti v našem šolsko sobo starega otroškega zavetišča v Florijanski ulici, kjer je 100 sedežev in 50 stojšč. S težkimi živami se je postavil odru. Ozrodilo odra je postavil tesarski mojster Martinec, slikanje zagrinjala in kulis je oskrbel slikar Ludovik Magolič, električno napeljava pa je izvršil elektrotehnik Josip Bernot. Po premaganih ovirah se je s ponosom in samozavestjo odprl dne 9. junija 1921. najmlajši Talijin hram v Sloveniji. Tedaj se je igrala duhovita Strindbergova igra »Pellikana« pod režijo g. Ogrina. Sodelovali so g. V. Markič, gđ. Marina Štorova, gđ. Julka Arhova in Zora Martelančeva. V prvi sezoni se je vrtilo 14 iger, od teh 10 večdejskih dram in vesoliger. Druga sezona se je otvorila 16. septembra 1922 s proslavo tletnice pesnika A. Askerca in se je vrtilo 12 iger. V tej sezoni je dramatični odsek razširil svoje delovanje tudi

na deželo in je prvič igral v Kranju. Po končani sezoni pa je odsek z velikim uspehom igral v zdraviliškem domu v Rogatki Slatin. Tretja sezona se je pričela letos 22. septembra.

Velik in globok je pomen šentjakobskega gledališkega odra za kulturni napredek naroda. Oder si je znal vzgojiti stalno občinstvo. Premagati pa ima še velike težkoče. Ko dobi svoj društveni dom, tedaj bo mogoče delovanje razmahnilo in poglobilo.

Godba in petje.

Tajnik godbenega odseka g. Remee je podal kratko poročilo o delovanju godbenega odseka. Osnovalec se je orkester, ki ima gošiti koncerte in širiti glasbeno umetnost med najširše sloje naroda. Orkester je do danes imel 11 nastopov. Na programu ima orkester koncertno glasbo.

Gospod Maks Daks je poročal o delovanju pevskega odseka. Ima se boriti s ovirami. Najtežje je še vedno vprašanje pevovodje. Radi pevovodje je odsek preživel večje ali manjše krize.

Šentjakobska knjižnica.

Knjižničar g. M. Rode je za tem podal zanimivo in pregledno poročilo o delovanju šentjakobske knjižnice. Po premaganih težkočah je društvo ustanovilo se je leta 1911. knjižnico. Z 250 knjigami je društvo ponizno otvorilo v mali ulici Vožarski pot kulturni hram, določen, da skrbi za izobrazbo, pokop in zabavo šentjakobskega prebivalstva. Knjižnica je poslovala vsako sredo in prvi poslovalci so bili sodni sluga V. Slanc, upravnik »Slov. Naroda« Valentin Kopitar, trg. sodnik Fran Verbič in M. Rode kot knjižničar. Z osebnostno aktivacijo se je kmalu razvilo med prebivalstvom zanimanje za knjižnico. Po izbruhu vojne je policija stikala v knjižnici za raznimi slovenskimi knjigami, najbolj jo je zanimal »Gospodin Franjo«, ki je bil spravljen pri zanesljivih ljudeh, v knjigi pa zapisan na fignirana imena — izposojevalteljev. Med vojno je bila knjižnica zbirališče protivastrskih šentjakobsčanov. Po vojni se je knjižnica oddahnila. Danes ima knjižnica na razpolago ogromno število knjig 15.000 in 10.000 v rezervi.

Predsednik Likozar je iskreno in slovesno izrazil knjižničarju M. Rodeu zahvalo. Neumorno in poštvovalno brez osebne koristi vodi knjižnico, je nenadomestljiv kot knjižničar. Navzoči zborovalci so g. Rodeu priredili viharne ovacije.

Delovanje žene v društvu.

Učiteljica gđ. Pucova je poročala o bodočem delu ženskega odseka, ki se je osnoval pri šentjakobskem društvu. Glavni program ženskega odseka je: 1.) dvigati med ženo politično izobrazbo, da se bo zanimala za vse dnevene dogodke; 2.) skrbeti za zanamirjeno mladino, ki je brez nadzorstva in 3.) delovati na socialnem in karitativnem polju. Glavni cilj pa je med ženskim gošiti in buditi čut posrčimstva. V odsek imajo pristop žene vseh slojev.

Politično delo društva.

Gospod Janežič je v imenu političnega odseka podal splošno delovanje društva na političnem polju. Kratko je skiciral razvoj političnih dogodkov po končani vojni in delovanje društva pri raznih volitvah, tako v narodno skupščino in v občinski zastop. Med splošnim in živahnim odobravanjem vseh navzočih je za sedanje razmere v ljubljani poudarjal načelo koncentracije naprednih elementov. Omenjaloc politične posledice zadnjih občinskih volitev, ko so postali gospodarji ljubljane klerikali in komunisti, so borbe pri teh volitvah nekaj dobrega zapustile. Vsi napredni elementi so se uverili, da moramo stopiti v eno vrsto če hočemo ubiti našega največjega sovražnika — klerikalizem. Misel naprednega bloka, ki je že davni živela, je dobila novih pristajev in komur je dobrobit države res pri srcu, bo širil to idejo med vsemi napredniki.

Izjavila govornikova so povzročila živahno ploskanje.

Akad. Florijančič je v imenu akademskega društva »Jadrana« čestital šentjakobskemu društvu ob 15letnici, nakar je predsednik Likozar zaključil lepo uspešno zborovanje.

★ ★ ★

VEČERNA PRIREDITEV.

Včeraj v nedeljo je bil v kazinski dvorani zabavni večer s plesom. Prireditelj je bila nad vse animirana in tako izborna občnana, da si šentjakobsčani pač niso mogli boljše želeli. Posetili jo je med drugim strankin predsednik dr. Zerjav, poslanec Jos. Reisner, načelnik kluba občinski svetnik JNS. Jos. Turk, zastopnik ljubljanskih in okoliških naprednih političnih organizacij, pevskih in kulturnih društev in množica drugega odličnega občinstva. Šentjakobski salonski orkester je s priznano marljivostjo absolviraj obširen plesni program šentjakobski moški pevski zbor je pa eksaktno zapel par nacionalnih in drugih pesmi. Udeleženci večera so prišli vsak na svoj račun, posebno tudi živahni plesalci in plesalke. Ure so potekale v splošnem pristrnem razpoloženju in pričanju, da nam je šentjakob nudil zopet lep večer.

Sokolstvo.

— Sokolski dom v Šiški. Z veseljem opažamo novo življenje, ki je vzkliko v Društvu za zgradbo Sokol. doma v Šiški. Dobro vedo, da je Šiška ena tistih postojank, ki potrebuje hitro strelce sicer lahko to katastrofalno upliva na napredni življenjski pot po zgraditvi novega življenja v društvu. Vsi, ki ste Sokoli, z dušo in telesom prav gotovo ne boste zavračali prošnji tega društva temveč boste po svojih močeh prispevali k zgradbi pomnega sokolskega hrama v Šiški. Torej na plan, da vas vidimo.

Odlikovanje župnika Aljaža.

Včeraj, v nedeljo, 16. t. m. je bil prekrasen dan na Gorenjskem. Gore, odete v snežno belino so se lesketale kot diamant, kopajoč se po dolgem času v žarkih zimskega solca. — Triglavsko pogorje s svojim poglavarjem je bilo čisto, brez najmanjše meglice, cije v Beogradu. Kdo je izposloval to kakor da bi hotelo tudi ono sodelovati pri slavnosti, ki so jo priredile na Dovjem na čast župniku Jakobu Aljažu, največjemu prijatelju naših gora, očetu slovenskega planinstva. Poleg okoličanov in domačinov so prihitali na Dovje mnogi prijatelji in častilci župnika Aljaža, da prisostvujejo izredni slovenosti. — Dvorni svetnik dr. Mar n je v lepo zasnovanem govoru očrtal Aljaževo delovanje, povdarjajoč njegove velike zaslug, ki si jih je pridobil na polju turistik, tajskega prometa, posebno pa na glasbenem kot skladatelj, kot ljubitelj in gošitelj lepe slovenske pesmi. — Nato so sledili govori in čestitke: okrajni glavar dr. Vavpotič je čestital v imenu politične uprave, nato ga je pozdravil in mu čestital dekan Lavrič v imenu duhovščine, dr. Fran Tomišek v imenu »Slov. planinskega društva«, poslanik n. R. Josip Pogačnik v imenu prijateljev, župan Klančnik imenom občine, učitelj Jeglič in končno načelnik domačega gasilskega društva Košir.

Odlikovanec se je na to ginjen s tresočim glasom zahvalil za najvišje odlikovanje in za čestitke in prosil dv. svetnika dr. Marna, naj sporoči njegovo iskreno zahvalo na Najvišje mesto. Koncem svojega govora je pozval navzoče, naj zakličejo Nj. Veličanstvu kralju »Slava«, čemer so se z navdušenjem odzvali vsi prisotni. — Pevski zbor je nato zapel kraljevsko himno »Bože pravde« in »Lepo našo domovino«, s čemer je bila lepa slavnost zaključena.

Arcybašev pripoveduje o boljševških grozodejstvih.

(Nadaljevanje pričevanja v Lausanni.)

Boljševiki so obnovili barbarski instikt talcev. Tisoče bivših častnikov, profesorjev, duhovnikov, inteligentov in kmetov so metali v temnice črezvikanje brez krivde in celo brez obdolžitve. Ti nesrečniki so odgovarjali s svojo glavo za eventualne izgrede proti sovjetski vladi. Po več mesecih so živeli v položaju na smrt obsojenih in niso vedeli niti za svojo krivdo, niti za uro smrti, niti za ono, kar so morali odkupiti s smrtjo. Na stotine so jih postreljali, ako je bil izvršen atentat na koga izmed agentov vrhovne oblasti v slučaju poizkušene upora, odkritih zarot ali pa samo zato, da očistijo prenapolnjene ječe. Tako so po poči, ko je Pani Kaplan izvršila atentat na Ljenu, glasom brzojavnega ukaza iz Moskve postreljali širok Rusije te talce in osebni čin eksaltiranega dekleta je plačalo z življenjem tisoče nedolžnih ljudi. Stevila v tej strašni noči ubitih ni mogoče dognati. Toda iz mnogih podatkov je razvidno, da jih je bilo samo v Moskvi nad 500. Toda kaj so te slučajne številke, ko pa so celo v majhnih podeželskih mestih skladali trupla ustrelenih kakor drva? Kaj so te številke, ko pa so morali v podzemlju črezvikanje betonirati tla, da je odtokala kri? Kaj so te številke, ko pa so na morskem obrežju v Jalti lasje postreljenih in v morje pometanih žensk pokrivali valove in tvorili nekako novo vrsto morskih rastlin? Kaj so te številke, ko pa se je v kijevskem mestnem parku, kjer so se po zimi vršile eksekucije, zemlja tako preprijila s krvjo, da je začela spomladi pod solnčnimi žarki smrdeti kot grobovi? Kaj so te številke, ko pa se je pojavila med boljševiški krvniki posebna epidemija krvave zbesnelosti, ki je bila predmet znanstvenega predavanja v društvu moskovskih zdravnikov-psihiatrov? Kot žrtev te zbesnelosti je padel med drugimi eden najuglednejših boljševiških komisarijev, neki Kedrov, s priimkom »Krvavje«.

Boljševiki so streljali ne samo na one, ki so odkrito nastopali proti njihovi strahovladni ali pa so bili vsaj osumljeni zarote proti njim. Ubijali niso samo onih, kogar je lakota in mraz prisilili, da krši njih nečeste dekrete. Streljali so vse zasačene, osumljene in njihove sorodnike, vse, pri katerih so čutili le potencialno možnost ogroženja. Z delovanjem podzemskih krvnikov pa še ni bilo konec njihovega krvavega plesa. Z brezobzirno krvočelnostjo so zalivali s krvjo vsak upor, s topovi in strojnimi strelci so porušili do tal vsako uporno mesto ali vas. Obnem pa sta se pojavila lakota in mraz, ki sta pomagala uničevati ruski narod. Začele so razsajati strašne epidemije. Oslabeli, drhteči v napol podrtih, nezakurjenih stanovanjih, brez zdravniške pomoči, prepuščeno nečistoti in mrčesu, je bilo ljudstvo tem bolj dostopno za razne kužne bolezni. Kolera, dizenterija in vse vrste tifusa so kosile človeška življenja in vse prebivalstvo Rusije ni pomnilo samo zato, ker je smrtna roka ope-

šala in so epidemije prenehale same od sebe. Zadostuje dejstvo, da so bila na vseh postajah železniška skladišča do vrha polna umrlih med potjo in pobranih na pogreb in postajah. Končno je lakota 1. 1922 požrla okrog 15 milijonov človeških žrtve. Tako je v splošnem od lakote, mraza in terorja poginilo v tel letih skoraj 20% celokupnega prebivalstva Rusije. Toda živi niso bili bolj srečni od mrtvih.

Boljševiki so videli v ljudeh samo material za svoje komunistične eksperimente, samo delavno živino in sodrgo, s katero ni treba ceremonij. Državljan sovjetske republike ni imel nobenih pravic. Moral se je samo pokoriti volji vladodržcev, trpeti in molčati. Cij je bil osumljen ali pa ni ugaljal njegov obraz boljševiškiemu komisariju, so ga lahko izgnali iz hiše, slekli do nagega aretirali in usmrtili. Ni imel pravice odločevati o sebi, svobodno se krotati po svoji domovini, spreminjati kraj službe ali dela. V svoji neomejeni oblasti so boljševiki svobodno preganjali ljudi iz stanovanja v stanovanje in so pogosto siloma zbrali v eni sobi več tujih oseb različnega spola. Na barbarski način so ravnali z narodnim imetjem in so kmalu uničili poslopja, kjer so imeli svoje urade. Potem so se selili drugam, tu so pregnali vse stanovalece na cesto, ne da bi jim dovolili vzeti s seboj imetje, ki so si ga pridržali sami. Vse prebivalstvo so terorizirali z nesmiselnim delavno obveznostjo, ko so gnali tisoče nesposobnih, bolnih in oslabilih ljudi brez potrebne obleke in čevljev na najtežja dela v strašni zemlji, vetru ali dežju. Slabotna inteligenca, dame in dekleta v nizkih čevljičkih so pod nadzorom oboježenih volakov čistile železniško progo, ulice in trge, žagale drva in opravljala druga težka dela.

Genjenim naročnikom!

Bliza se novo leto in z njim stopa »Slovenski Narod« kot najstarejši slovenski list v 57. leto svojega obstoja in uspešnega delovanja na vseh poljih javnega življenja. Z novim letom nam ravamo uredniški del lista znatno zboljšati in izpopolniti tako, da bo ustreženo vsem zahtevam in željam naročnikov in prijateljev »Slovenskega Naroda«. Kot neodvisen list »Slovenski Narod« od postanka do danes nikoli ni užival nikake podpore in je bil naveden izključno le na svoje naročnike. Odveč bi bilo omenjati, da je uspehi lista neposredno odvisen od dobrega gospodarstva v upravi, ki je pa seveda izključno, kakor hitro dohodki ne krivajo izdatkov. Pod pritiskom razmer, ki zlasti v povojnih časih še posebno izdatno vplivajo na gospodarstvo in onemogočajo upravi normalno poslovanje, smo prisiljeni z novim letom povšati dosedanje naročnino. Stavimo ta korak v popolni zavesti in prepričanju, da ga bodo cenjeni naročniki pravilno razumeli.

Svojo nad polstoletno naporno pot je »Slovenski Narod« kot glasnik jugoslovenske in slovenske misli srečno dovršil z velikim trenutkom osvobojenja in ujedinjenja, sedaj mora v novi državi dograditi in utrditi v slovenski javnosti to, kar tvori temelj in jamstvo za lepo bodočnost Slovenije v okviru enotne, močne nacionalne države. Da bi pa mogel naš list vršiti to vzvišeno nalogo, je neobhodno potrebno ravnanje v njegovi gospodarski bilanci. Samo v interesu stvari smo se torej odločili za povzajanje naročnin. V primeri s hrvaškimi in srbskimi, pa tudi inozemskimi listi je bila naročnina za »Slovenski Narod« tako nizka, da niti nova ne bo dosegala dosedanje naročnine omenjenih dnevnikov.

Sporazumno z upravitelji vseh ljubljanskih dnevnikov smo določili za leto 1924 naročnino »Slovenskega Naroda« za vse kraje v Jugoslaviji na

Din 20.— mesečno, za vse zunanje države pa na mesečni Din 30.—

Posamezne številke v nadrobni prodaji pri kolporterjih in v trafikah se bodo prodajale pri obsegu 4—6 strani po Din 1.50,

obsežnejše številke pa po Din 2.—

V inozemstvu bodo veljali posamezni izdaji »Slovenskega Naroda« Din 2.—, odnosno Din 3.—

Solotna številka »Slovenskega Naroda« bo veljala celotno 40.— Din.

Težje dejanske razmere nam narokujejo, da vpoštevate ta neizogiben korak kot nujno posledico visokih cen papirja, tiska, davčnih in drugih bremen — da tudi v boJoče ostanete zvesti svojemu d. evniku. Brez žrtve ne more biti uspeha, brez dobrega dnevnika ne more biti napredka, ne ugleda pri drugih narodih. Zrtvuemo in zstavimo vse sile za zmago napredne in jugoslovenske ideje! Pridobivajte »Slovenskega Naroda« z novim letom čim več novih naročnikov in ostanite mu zvesti, kakor ste bili doslej!

Uprava »Slovenskega Naroda«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1923.

Opustitev katastrálnih uprav v Sloveniji.

Pod tem naslovom objavlja sobotno »Jutro« članek, kateri je zelo aktualen in zasluži posebno pozornost naše pokrajinske uprave, gospodarskih in političnih krogov v Sloveniji. Smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo zlasti našo agrarno in poslanske kroge na vprašanje, ki je velike in trajne praktične važnosti za Slovenijo. Treba je preprečiti napako, ki se pripravila v naši upravi in katero bo kasneje komaj zopet popraviti. Zadržne organizacije in kmetijska zastopstva ne smejo dopustiti, da bi se omejilo kar na kratko važne zemljemerske urade v naših krajih brez ozira na potrebe prebivalstva in interese dežele in ne da bi se govorilo o tem vprašanju na poklicnih mestih. Gre tu za omalovaževanje važnih uradov in za poskus redukcije, ki pomeni trajno škodo za našo upravu. Gre za to, da se postopoma ukine celih 13 zemljemerskih uradov in koncentrirajo to uradovanje samo v Ljubljani, Celju, Kočevju, Novem mestu in Murski Soboti. Vse to naj se zgodi kar na tistem, brez sodelovanja kmetijskih zastopov, na podlagi pooblastila generalne direktorije. Kdo ga izvaja? Kateri kot rje pod zemljo in dela škodo? Vsa Gorjenska bo morala v Ljubljano? Vsa Štajerska v Maribor in Celje za to, da se o svoji stvari pogovori z zemljemerskim strokovnjakom? Vpraša se, ali so ti uradi resnično tako majhne vrednosti za prebivalstvo? Že večkrat smo v zadnjem času videli, kako napačna gorečnost, pri nas dela škodo, potem pa gre zabavljanje na račun Beograda. Ljudje danes še ne vedo, zakaj gre, ali pa sploh niso poučeni. Ko pa bodo videli posledice te »redukcije«, bo nastalo vpitje in gonja zoper vladu v Beogradu. Celu vprašanje pa ima še drugo stran, na katero opozarja umestno Jutro članek »Opustitev katastrálnih uprav v Sloveniji«.

S trdo roko se pripravila krivica važnemu strokovnemu uradništvu, kakor so zemljemerji, z razvrstitvijo, ki ne vpoštevata strokovnih študij. Res se moramo vprašati: Ali se hoče res vsem uradnikom pristuditi državna služba? Ali moramo gledati, kako to delajo in trpe ljudje, ki so sredi med nami? Kdo ima interes na tem, da se odganjajo pošteni, kvalificirani in sposobni duševni delavci iz državne službe? Mišlimo, da tega interesa nima nihče, kdor ima zdrav pogled, resnično ljubeč do stvari in čiste namene, pa naj bo centralist, federalist, avtonomist ali pa vsakega, kar je ravno potrebno.

Pravimo: Čas je, da se ustavi pogrešeni načrt katastrskega vodstva v Ljubljani in da v zvezi z nepravilnim rok v večje roke vaje finančna delegacija sama. Se je čas, da se popravi pogrešeni načrt glede odprave uradov in da izostanejo pri razporeditvi uradnikov krivice, ki so žalitev važnega zemljemerskega stanu. Sedaj je na vprašanje opozorjeno tudi od naše strani. Prepričani smo, da vlada, poslanci, županska zveza, zadržne zveze ne izpuste te važne zadeve iz vida.

(Opozorjamo na to, ki jo je nam poslala delegacija ministrstva financ in ki jo prebujemo na drugem mestu. Notico smo dobili, ko smo v predstojenih vrstah že zavzeli svoje načelne stališče. — Uredn.)

Proslava kraljevega rojstnega dne v Ljubljani.

Rojstni dan Njeg. Vel. kralja Aleksandra I. je proslavila Ljubljana na dostojen način. Že včeraj na predvečer rojstnega dne je bilo v Grada oddanih 21 topovskih strel, Orjuna pa je priredila mirozov po mestu. Povorka je odšla po vseh glavnih ulicah mesta, ne prestopa vzklikajoč kralju, kraljici in državnemu edinstvu.

Danes kakor tudi že včeraj si je naredilo mesto praznično obleko. Z vseh državnih in privatnih poslopij so razobele zastave, državni uradi so zaprti in trgovine so bile v znak proslave danes dopoldne črno uro zaprte. Tudi na šolah se ni vršil pouk. Ob 10. dopoldne škof dr. Jeglič ob mnogobrojni asistenci opravil službo božjo, ki so se udeležili zastopnik pokrajinske vlade in nametnik velikega župana dvorni svetnik Kremenšek, komandant dravske div. oblasti gen. Stojanovič, vsi predstavniki tujakajskih konzulatov, nadalje načelniki vseh naših oblasti, velik častniški zbor in številno občinstvo. Pred cerkvijo je bila velika vojaška parada. V vojašnici vojvode Mišiča in v evangelijski cerkvi sta se isto vršili službi božji. Tudi tu so bili navzoči zastopniki civilnih in vojaških oblasti. — Povodom kraljevega rojstnega dne so prišle v lido številne brzojavne čestitke iz kraljevine in izmoemstva. Med drugimi so prišle čestitke od romunske kraljeve dvojice, vojvode Yorka, angleškega prestolonaslednika princa Walesa, predsednika francoske republike Milleranda, predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryka, predsednika poljske

republike Wozdiechowskega in poljskega ministrskega sveta Rataja. Razen tega so prišle čestitke od kraljeve vlade, nar. skupščine, od raznih društev, korporacij in poslovnih oseb. Celju. Volitve funkcionarjev za skupno zbornico je vodil predsednik deželne sudišča, dvorni svet dr. Oton Papež. Izvoljeni so bili: za predsednika g. Aleksander Hudovernik, notar v Ljubljani in za članek odbora notarij: dr. Josip Barle, Maribor, dr. Rado Jereb, Konjice, Avgust Drukar, Laško, dr. Andrej Kuhar, Ljubljana, dr. Fran Horvat, Kamnik in dr. Josip Krevelj, Litija. Volitve so bile v pol ure končane.

— Proslava kraljevega rojstnega dne v Beogradu. Danes ob 10. dopoldne je bila v saborni cerkvi v Beogradu svečana liturgija povodom rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Cerkveno liturgijo je opravil patrijarh Dimitrije. Svečanosti so prisostvovali člani vlade z ministrskim predsednikom Pašićem na čelu, celokupni oficirski zbor, diplomatični zbor in množično občinstvo. Patrijarh je imel po končanem opraviilu kratek govor, v katerem je omenjal vrline našega kralja kot vojnika in politika. V katoliški cerkvi je bila danes slovesna služba božja, kateri je prisostvoval tudi papeški nuncij msgr. Pellegrietti. Prisotni so bili tudi posl. Ivan Pucelj in člani Jugoslovenskega kluba. Po službi božji je cerkveni zbor odpel državno in narodno himno.

CENJENIM INSERENTOM!

Radi božičnih praznikov je v tiskarski obrti v ponedeljek dne 24. t. m. delo prekinjeno opoldne.

Ker je poleg tega med sobotno in ponedeljkovo izdajo nedelja, sprejemamo oglase za božično številko LE DO PETKA ZVEČER!

— Cenjenim naročnikom v Jugoslaviji prilagamo danes polnočnice s prošnjo, da se jih spoštevani naročniki poslužijo čim preje, da se jim dopušljanje lista vrši nemoteno brez zadržka.

— Ustanovitev skupne notrarske zbornice za Slovenijo V razpravni dvorani deželnega sudišča v Ljubljani je bilo včeraj ob 11. dopoldne oficijelno izvršeno združenje celjske in ljubljanske notrarske zbornice v skupno notrarsko zbornico. Združitev je bila predlagana od strani notrarske zbornice v Sloveniji poziva vse organizacije duševnih delavcev, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora dne 30. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne v balkonski dvorani vseučilišča. Njen smoter je moralna in materialna zaščita duševnih delavcev, h kateri se prištevajo vsi oni, ki v svojem življenjskem poklicu delujejo pretežno na podlagi svojih intelektualnih sposobnosti. Že prijavljene organizacije dobe posebno obvestilo s pravili, one organizacije pa, ki se mislijo še pridružiti, naj se zglaste v pisarni Slovenske Matice, da dobe tam pravilna navodila. Dnevni red ustanovnega občnega zbora obsega poročilo pripravljalnega odbora (predsednika, 10 odbornikov in 3 nadzornike) in sluchajnosti.

— Reaktiviranje učiteljev. Nekateri listi so prinesli vest, da je sklenil Glavni prosvetni svet v Beogradu, da se morajo reaktivirati upokojeni učitelji osnovnih šol, ki so dovršili 32 službenih let. Da ne bodo imeli naši upokojeni nepotrebnih poslov, javljamo, da je vest o sklepu sicer resnična, toda sklep ni odobren, torej naj nikdo ne računa z reaktivacijo.

— Reorganizacija katastrske službe. Delegacija ministrstva financ objavlja: Kakor znano, namerava generalna direkcija katastra na predlog finančne delegacije v Ljubljani reorganizirati katastrsko službo v ti smeri, da se manjši uradi zemljemarskega katastra sukcesivno ukinejo in ustvarijo upravne enote večjega obsega. Prva etapa reforme se je že izvedla (Ur. list št. 110 ex 1923). Začetni povod k predlogu je dala redukcija osebja, ki se da naravno tem racionalneje izvesti, če se pred vsem odpravijo nepotrebni uradi. Da pa sedanja relativno gosta mreža evidenčnih uradov ni potrebna, se razvidi že iz tega, da geometer — ako se ravna v smislu predpisov — strankam kratkim potom niti ne sme dajati pojasnili, ki ne bi jih mogle pozvzeti tudi zemljiške knjige, iz map sudišča ali pa iz indikacijskih skic in drugih zapisov davčnega urada. Koncentracija moči in s tem omogočeno štedenje z njimi in stvarnimi izdatki se da torej tem bolj zagovarjati, ker je le v interesu celokupnosti, da se osebe, ki ga pri nas lahko pogrešamo, dirigira v pokrajine, kjer ga primanjkuje. Sicer je pa delegacija svoj ne samo od tehničnega, ampak tudi od administrativnega referenta podpirani predlog, predno ga je predložila generalni direkciji, priobčila pokrajinski upravi in oddeleku ministrstva pravde v Ljubljani, in ugotovila, da sta oba organa brez pridržka vidirala akt, ne da bi ugovarjala.

— O srednjem šolstvu je včeraj predaval viš. šol. nazd. prof. I. Webster v okviru ljudske visoke šole, ki zbora vsako nedeljo v zborovalni dvorani ljubljanske univerze. Temeljito predavanje prinesemo prihodnje dni v daljšem izveščku.

— Propaganda proti slovenščini v cerkvi na Koroskem. »Helmatidienste« razpošilja okrožnico, v kateri navaja vse župnije na Koroskem, ki so uradno zaznamovane kot samoslovenske. Nato poziva, naj se takoj uvede akcija, da se te župnije proglase najmanj za »jezikovno mešane«. Okrožnica pravi: »Iz razumljivih vzrokov, o katerih natančneje ne moremo razpravljati, se moramo nujno prizadevati, da spremenimo te župnije v jezikovno mešane (slovensko-nemške) ... Zato je potreba v vseh občinah čim najhitreje izvesti tole: Sklep občinskega sveta, v katerem se knezoškofski ordinarijat prosi, da odredi za vsako drugo nedeljo nemško propoved in da proglasi doletno župnijo ne več za slovensko, marveč za jezikovno mešano. Pri utemeljitvi se sklicuje na izid zadnjega ljudskega štetja. Okrožnico je podpisal neki Kaibitsch, kakor že ime kaže, pristen German iz Teutoburškega gozda. Kakor je iz te okrožnice razvidno, so koroski Nemci in renegati započeli sistematično akcijo, da izženo slovenski jezik končno še tudi iz cerkve, ki so ga že popolnoma iztisnili iz šol in uradov.

— O porušenju železniški prosi pri Podnartu. Prejeli smo to-le pismo: Z ozirom na tendenciozna poročila glede popravila po povodnji porušene proge pri Podnartu izjavljam, da so vsi občiti »brezbrižnosti in brezglavosti« inženjerjem zagrebške direkcije izmišljeni in jih je smatrati za intrige. V isto kategorijo spadajo vse druge govornice, ki se še vedno pojavljajo. Konstatiram, da je zagrebška direkcija takoj na brzojavko odpustila dva zastopnika — inženjerja, da je bil načrt za provizorno popravilo proge rešen v istem hipu, ko se je dala pregledati situacija brez razgovorov ali konsultacij z laiki, da je bilo delo že skoro končano, pod vodstvom omenjenih inženjerjev, ko so oni, ki so dajali dopisnikom napačna poročila, klicali na pomoč najvišje instance. V skrbni informatoriji javnosti vidim sicer dobro voljo pomagati pri katastrofi, toda bolje bi bilo, da so vzeli takrat, ko je bilo radi neodločnosti okolišnov treba klicati delavce iz Zagreba, kram in lopato v roke, kakor da so razburjali javnost na račun onih, ki so storili svojo dolžnost. — Ing. Fran Zelenko, šef inž. sekcije, Jesenice.

— Celjska irendentistična trdnjava in policijski uradniki. Izvedeli smo, da celjski policijski uradniki nameravajo prirediti zabavo v zloglasni irendentistični trdnjavi, v celjskem hotelu Union. Ne razumemo postopanja naših policijskih uradnikov, da so se oddolili za take lokale, ko dobro vedo, da obstoja od strani narodnega občinstva splošna bojkotna dolžnost in da so za take in še večje prireditve tudi prostori Narodnega doma prikladnejši in celo obsenejši. Prosimo takta vsaj dotle, dokler se celjski Nemci odrečejo svojemu irendentizmu in se ne izpremene v lojalne naše državljane.

— Zanimivo predavanje. Kakor znano povrnil se je iz madžarskega ujetništva g. Božidar Sever, katerega so imeli zaprtega Madžari v Budimpešti skoro 2 leti. G. Sever je bil ujet kot član naše razmejivne komisije v Prekmurju, bil pa je že preje iz nacionalnih ozirov zaprt na Dunaju in v Budimpešti. Svoje doživljanje v ujetništvu, posebno pa še trpljenje naših ljudi pod madžarskim in nemškim nasiljem, nam bo dal podati v predavanju, katerega priredi v torek, dne 18. tm. ob 8. uri zvečer pod okriljem Jugoslovenske Matice v Ljubljani. Kraj predavanja javimo v jutrišnji številki. Danes pa že opozarjamo občinstvo, da se tega zanimivega predavanja polnoštevilno udeleži.

— Predavanje na državni realki. Preteklo sredo je predaval g. Leitgeb o Karlu Marxu in njegovem nauku. Gospod predavatelj je orisal najprej Marxovo življenje in njegov pomen za proletarsko gibanje, na kar je obrazložil njegov nauk iz treh velikih vidikov: 1. historični materializem 2. nauk o nadvrstnosti in 3. nauk o razvoju in razrednem nasprotstvu. Predavanje je bilo dobro obiskano. Prihodnje sredo predava dr. Rudolf Krivc o Masarykovem nauku.

— Češkoslovaški industrijalci. Začetkom prihodnjega leta poseti Beograd večja skupina čeških industrijalcev, lastnikov največjih podjetij v češkoslovaški republiki. V Beograd odpotujejo po prehodnem sporazumu z vlado in našimi industrijalci Cilj njihovega potovanja je ta, da se seznanijo z našimi industrijalci, gospodarstvi in finančnimi razmerami in da po možnosti stopijo v tesne stike z našimi industrijalci. Gre osebno za eventualno posojilo, s katerim bi si opomogla naša industrija. Datum poseta še ni določeno.

— Smrtina kosa. Umrla je v nedeljo dopoldne v Zgornji Šiški po dolgi mučni bolezn v 22 letu gospodična Minka Jeršec. Pogreb se vrši v torek 18. tm. ob 15. na pokopališče v Dravljah. Blag ji spomin! — V Sp. Šiški je umrl g. Valter Blumauer, uradnik Trgovske banke v Ljubljani. Pokojnik je bil dober narodnjak in naprednjak, bil je član raznih narodnih društev predvsem Sokola in športnega društva Ilirije. Umrl je v najlepši moški dobi 30 let. Pogreb je danes ob 15 iz Spod. Šiske na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin! — V Velikih Laščah je umrla g. Terezija Grebenec, roj. Facini, mati majorja g. Milana Grebenca in tasta viš. davčnega upravitelja g. Hruške. Pokojnica je bila dobra gospodinja in skrbna mati svojih otrok. Pogreb bo jutri v torek 18. tm. v Velikih Laščah. Bodl ji ohranjen prilazen spomin! — Danes dne 17. tm. je preminil po dolgi in mučni bolezn g. Edvard Gregorič sodni uradnik v Ljubljani. Pokojnik je bil zaveden narodnjak do svoje smrti. Bodl mu ohranjen časten spomin! Pogreb se vrši v sredo 20. tm. ob pol 15.

— Poplave v Dalmaciji. V Splitu se je pred dnevi utrgal oblak in vsled silnih nalivov je bilo vse mesto nekaj ur pod vodo. V celi pokrajini so silno narasle reke, predvsem Neretva, ki je napravila veliko škodo. Vsi ob njenem obrežju se nahajajoči kraji so pod vodo. Promet s parobrodi je onemogočen, ker obrežja rek sploh ni videti. Hiše so ponekod popolnoma v vodi.

— Koliko žensk je v Jugoslaviji. Skoraj v vseh pokrajinah naše države je bilo pred vojno več moških nego žensk. Danes imajo ženske neznatno večino. V celi državi pride povprečno na tisoč moških 1022 žensk. V poslovnih pokrajinah varira razmerje takole: V Medimurju pride na tisoč mož 1021 žensk, v Banatu 1041, v Bački in Baranji 1050, v Hrvatski in Slavoniji 1053, v Severni Srbiji 1085, v Sloveniji 1097, na otoku Krku ter v Kastri 1137, v Dalmaciji 1111, v južni Srbiji 1008, v Črni gori 1006. Bosna in Hercegovina imata več moških, kajti na tisoč mož odpade približno 975 žensk. Zanimljivo je, da te dve pokrajini beležita večje število moških, dasti so Bosanci utrpeli v vojni ogromne izgube.

KINO TIVOLI

Danes prvi del znamenitega filma »Dama v sivem« po romanu Georga Ohnetja, v naslovni vlogi znana krasotica Helena Makowska. Dne 25. in 26. večeri smeha, ki ga vzbuja sloviti komik Harold Lloyd, poznat iz burke »On in policiste«.

— Restavracija in kavarne »Zvezda«. Koncert nove ciganske kapela bo vsak dan v kavnari od 17. do 19. ure, od 20. do 22. v restavraciji in od 22. dalje zopet v kavnari. Kapelnik Kada Sandoz. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeka. Atraktivna prve vrste.

— Važno za gospodinjke in šivilje, da ne kupijo nikler šivalnega stroja, predno ne poskusijo in si ogledajo edino znane in res najboljšo šivalne stroje Grizner svetovnega glasu. Pouk v vzezenju in šivanju brezplačen pri Josipu Petelinu, Sv. Petra nasip 7, ob vodi, blizu Prešernovega spomenika.

— Košobolje. revmatizem najbolje zdravi Reumatis radi urnega i sigurnega delovanja. Proizvodi ga Mesna lekarna v Zagrebu, a dobiva se za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek pri Zmajskem mostu.

— Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Polzkusna pošiljka 27 Din. Lekarnar Evg. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 235, Hrvatska.

Najnovejša poročila.

VOLITVE NA GRSKEM.

— Beograd, 17. decembra. (Izv.) Po najnovejših poročilih iz Aten zmagujejo republikanci v Solunu, Makedoniji in v Trakiji. V Atenah imajo republikanci slabe uspehe.

— Atene, 17. decembra. (Izv.) Včerajšnje volitve so mirno potekle. Povsod vlada mir. V Atenah je bilo oddanih mnogo glasov za Venizelosa. Šef Plastiras je dal objaviti, da garantira za mirno izvršitev volitev.

PRED ODLOČILNIMI POLITIČNIMI DOGODKI.

Vesti o novi koalicijski vladi. — SLS in radikali. — Vlada skuša doseči sporazum s Slovenci in Hrvati. Koncesije.

— Beograd, 17. dec. (Izvr.) Radl današnjega rojstnega dne kralja Aleksandra I. je razvoj novjših političnih dogodkov v zastoju. Danes dopoldne so v političnih in parlamentarnih krogih živahno komentirali važno in mestoma burno sejo radikalnega kluba, ki je bila včeraj dopoldne. Kakor že jutraj javljeno, je radikalni klub razpravljal o centralni upravi. Rezultati debata so zelo važni za razvoj politične in parlamentarne situacije. Odobren je bil vladin načrt o redukciji treh ministrstev, dočim ni bil odklonjen drugi predlog za redukcijo ministrstev za narodno zdravje, ver in pošte.

V klubu je glede zakona o centralni upravi zmagalo stališče vlade. Gorenji sklep je še toliko bolj važen, ker je vladi v klubu uspelo popolnoma prodreti s svojo sadalno politiko. Ostane 14 ministrskih resortov. V klubu je vlada tudi pojasnila svoj položaj v parlamentu. Radikalna vlada ne more do kraja ostati na krmlju in odbržati položaj, ne more voditi državnih poslov, omogočiti le treba sodelovanje ostalih delov našega naroda. Nastopiti mora čas, da se notranje prilike uredi in konsolidirajo.

Radikalna vlada je pripravljena se nekatere zakone v skupščini spraviti pod streho in potem je mogoče: a) ali izvesti nove volitve, b) ali demisionirati in obenem ustvariti možnost koalicijske vlade, v katero bi bili sprejeti zastopniki Slovencev in Hrvatov. V tej kombinaciji bi dobili Hrvatske tri ministarstva, Slovenci pa dve. Ostala ministarstva naj se razdele na Vojvodino, Bosno in Hercegovino, Črnogoro in Srbijo. Vlada ne more akceptirati predloga posl. Rankovića, da se reducira kar šest ministrstev, ker bi potem lahko ostala Sumadija brez ministra.

Danes se zgoščujejo vesti o novi koalicijski radikalov z klerikalci, oz. da Nemci prehajajo v opozicijo. Iz radikalnih krogov je prejel Vaš dopisnik informacijo, da namerava Pašić takoj po božičnih praznikih, ko se situacija razčisti, izvesti načrtano rekonstrukcijo vlade. Do tedaj ostane še v kabinetu ministra dr. Janković in Uzunović, kakor tudi vojni minister, ki je sklenil podati demisijo. Pašić bo med prazniki in parlamentarnim odmorom vodil razgovore z zastopniki posameznih parlamentarnih klubov. Po Božihu pade edinstvo.

Danes je bilo celo glavnih vprašanj med parlamentarci, kako se izvede sporazum med radikali in klerikalci, izjavljajo,

da ni posebnih ovir za tako koalicio. Radikalni bi bili pripravljeni na zoitve politične koncesije. Dovolili bi Sloveniji široko avtonomijo, eventualno tri ali dva ministrska portfelja in povečanje budžetnih kreditov za Slovenjo.

V krogih Jugoslovenskega kluba so danes izjavljali, da so zelo števile take govorice. Če Jugoslovenski klub vstopi v vlado, so načelni in glavni pogoji: a) avtonomija Slovenije in b) revizija vidovdanske ustave. Člani kluba zatrjujejo, da brez privolitve in te temeljne zahteve ni mogoč nihak vstop SLS v vlado.

Danes dopoldne sta v skupščini imela sejo klerikalni in demokratiški klub. Ker ni bilo dovolj poslancev, je demokratiški klub samo razpravljal o novi parlamentarni situaciji brez vsakih sklepov. Jugoslovenski klub pod predsedstvom dr. A. Korosca je razmotrival politični položaj. Dr. Korosce ostane v Beogradu in stoji v stiki z zunanjim ministrom dr. Ninčevićem, kakor pravijo, da se informira o stanju reškega vprašanja.

Borzna poročila.

Radi praznika rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I, zagrebška borza danes ni poslovala.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Corih 17. dec. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.50, Amsterdam 219 Newyork 573½, London 25.11, Pariz 30.35, Milan 24.95, Praga 16.78, Bukarešta 2.90 Sofia 4.05, Dunaj 0.00807.

Poizvedbe.

— Poizvedba. Dotični gospod, ki je 8. decembra zamenjal galoše v »Baru Emona«, se pozivlja, da jih prinese v garderobo, bar Emona, kje dobi svoje.

— Mlad rjav daki se je zgubil. Najdite! naj ga vrne proti nagradi v trgovino L. Medved, Sodna ulica 7.

s priljubljenim
Michael Varkony
in
Lili Marischka
o glavnih vlogah

samo še danes
ponedeljek 17. dec.
Predstave:
ob 3., 5., 7. in 9. popoldne.
Ne zamudite!!

Torek Sreda Četrtek
18./12. 19./12. 20./12.

MIA MAY
o razkošni ljubavni drami
sedanjosti

Tragedija
Ljubavi
Prvi del.
Predstave: ob
3., 7., 8 in 9. pop.
Kino
Ljubljanski
dvor

Izred sodišča.

— Težka posledica prepira za pot. V petek dop. se je vršila obravnava proti Antonu Kozlevčarju, delavcu v Gozdu. Dogodek je v celnem razvoju zelo grd in oduren. Posestnik Janez Učar. 63letni starček, na eno oko že slep, se je zameril nekaterim sosedom zaradi neke poti, ki so jo hoteli napraviti po njegovem zemljišču, česar pa on ni dovolil. To je bil vzrok sovraštva. Mož tudi ni hotel sprejeti odškodnine. Zbralo se je šest fantov, med njimi današnji obtoženec Kozlevčar in so udrili dne 18. aprila zvečer v mraku v Učarjevo hišo. Mož je sedel za pečjo. 11letna hčerka Polonca pa je stala sredi sobe. Kot divjaki so prihruli v sobo in obtoženec se je zakadil vanj z besedami: Zdal boš videl hudič! Pri tem ga je sunil z roko v levo oko tako silno, da je mož vsled tega sunka oslepel še na to oko, na katero je prej še videl po lastni zadržitvi tako dobro, da je lahko koso klepal. Desno oko pa je imel slepo že od mladih nog. Nato so potegnili moža na sredo sobe, kjer so ga tolkli po glavi in suvali. Končno so ga pokrabili in vlekli v sosedni poteček „Reka“, kjer so starčeka, že slepega, dvakrat vrzli v vodo. Sokrivci današnjega obtoženca so bili že pred deželnim sodiščem, obtoženec sam pa je prišel pred poroto. Obtoženec zanika, da

bi bil ravno on zadal možu usodni supek. Učar pravi, da so prišli v sobo „kakr bi potegnili poternušter čez prag“, ponudili so mu žganja in ko ni hotel piti, so ga napadli. Prvi ga je sunil obtoženec. Priče ne vedo veliko. Mož je bil en mesec v bolnici. Zdravniki, specialisti dr. Dereani in pa sodna zdravilka dr. Pintar in dr. Travnar so ugotovili, da je možu oko počilo vsled močnega pritiska in da je popolnoma slepo. Mož je zahteval za bolniške stroške 706 dinarjev, za vozniške 250 Din. za odhod služka do smrti dnevno po 100 Din in pa 2 milijonov za bolečine. Državni pravdnik je ugotovljati težko poškodbo, zagovornik pa trdi trmo, ker se ni hotel udati in ni pustil zgraditi in utrditi že staro pot čez njegov svet. Ni hotel sprejeti 400 Din odškodnine od občanov, ker mu je bilo skopemu premalo. Po pravoreku porotnikov je bil obsojen Kozlevčar na 5 in pol mesecev težke ječe. Odškodninske zahteve določi civilno sodišče. Obtoženec je zahteval poleg bolnišnice za bolnico dnevno do smrti po 100 Din za odhod služka in pa 2 milijona Din za bolečine.

Senatu je predsedoval nadsvetnik dr. Modic svetnik Anton Lajovic in sodnik dr. Silič. Toži državni pravdnik Domicelj, zagovarja pa obtoženca dr. Pegan.

Popoldanska obravnava je bila prelojena, ker niso došli spisi od vojaške oblasti iz Splita.

DIVJI LOV IN POSILSTVO.

soboto so se vršile pred poroto 3 obravnave vse zaradi posilstva in oskrube ene 16 letne in dveh nedoletnih deklet.

Prvi se je zagovarjal Josip Roblek, delavec pri Sv. Katarini, ki je obtožen, da je na planini „Pod Storžcem“ v Rozmanovi koči 16 letno pastirico Frančiško Megličovo hotel posiliti, kar pa se mu ni posrečilo, ker je bil odpoden. — Dalje je obtožen, da je kot hud in nevaren divji lovec ustrelil v Kočni nad Kokrskim sedlom približno 26 kilogramov težkega divjega kozla in pa v lovišču Andreja Primožiča nad Sv. Katarino srnjaka vrednega 200 Din. Obtoženec je lovsko tatvino priznal. Pri njem so našli lovsko dvocevo, vojaško karabinko in več praznih nabojev. Porotniki so vprašali posilstva s 6 glasovi zaničali, potrdili pa so soglasno vprašanja glede lovske tatvine, z dostavkom, da znaša vrednost ukradenega živali pod 250 Din. Potrdili so tudi soglasno nošnje orožja, brez da bi bilo zakonito priloženo. Na podlagi tega pravoreka je bil Josip Roblek obsojen na 3 mesece zapore mora povrniti škodo in se mu zaplenita obe puški. Vseviški preiskovalni zapor je kazen prestana.

Porotnemu senatu predseduje nadsvet. Mladic, votanta sta svet. dr. Gradnik in sod. dr. Silič. Toži državni pravdnik Ogorevc, zagovarja pa obtoženca dr. Knaif. Popoldne sta se vršili še dve lovi obravnavi.

Razne stvari.

• Najlepša Amerikanka. Od Beauty Foundation of America, v resnici pa od ameriških tovarnarjev kozmetičnih sredstev inženirana konkurenca lepoti v New Yorku, je grdo razočarala lepoticke Zedinjenih držav, še bolj neugodno pa se je končala za proizvajalce kozmetike, ki so silna ta način delati reklamo in skušali od nje vleči dobiček. Iz vseh koncev in krajev Amerike so pritekle lepe ženske 88 po po številu. Njim se je pridružila tudi mlada devotka iz Kanade, katero so pa njene konkurentke iz Unije zaničevalno pogledovale. Zabavale so se na tem, da je storila dolgo pot do New Yorka, ko je vendar jaano, da bo propadla. Toda prišlo je drugače kot se je 88 lepoticam iz dežele zverdnatega praprila domnevalo. Brez vsake diskusije je jury priznala Kanadčanko za najlepšo ženo Amerike. Piše se Norma Niblock, je navadna priprosta hči naroda in iz priproste farmerske rodbine. Nasila bo eno leto pomeni naslov „Kraljica lepote“. Slika jo kot devotko s krasnimi

izpopolnjenimi potezami, vitke postave, svetilnicah temnorujavih oči in kožati. dolgi, kodrastni, kostanjevi lasmi. Največje presenečenje za tovarnarje pa je bilo, ko je gospodična Niblock po priznanju prve nagrade izjavila, da ni nikdar v življenju rabila lepotilnih sredstev. Druga najlepša devotka je bila iz Los Angelesa, tretje mesto je odnesel New York. Predsednik Coolidge je nato vseh 88 devam izkazal čast, da jih povabi v Belo hišo v Washingtonu. Zanimivo je, da kozmetičari topot niso razglasi, katera devotka je prešla prvo nagrado. So pa zato ameriški liki več prišli.

• Najstarejša žena Evrope umrla. V Stenni malem laškem mestecu je umrla pred kratkim starica Lavagni, ki je doživela visoko starost 123 let. Zadnje desetletje je bila stalno v postelji. V starosti 100 let je lahko čitala, tek pa je imela do svoje smrti. Najstarejši človek na svetu pa je menda bil ogrski elgan Peter Zoltan, ki je umrl v starosti 187 let. Udeležil se je že volne pod princem Evenom. Nikdar v svojem življenju ni pil vode in se je hranil v glavnem z mlekom in sadjem.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSIEMSKER
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Pozor!

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Pridem tudi na dom.

Dramé Martin,
Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29

Čajno maslo

nudijo v vsaki množini po
Din 70 Združene mlekarne d. d. v Ljubljani.

Vizitke in kuverte
priporoča

Narodna tiskarna

Popravila

šivalnih strojev
prevzame mehanična delavnica

Fran Ogrin,
Gospodstva c. 14,
tvrdka GOREC.

Najboljše, najtrpežnejše žarnice

Generalno zastopstvo
Brown Boveri.

B. O. B. tvornica bet. blagin d. d. sistem „Thörig“ VUKOVAR.

Brzojavke „BOB“ Vukovar. Tel. interurb. št. 56.

Proizvaja in dobavlja takoj po nizkih cenah vse velikosti blagin iz ieklenega betona, omara za dokumente, treserskih vrat itd. v Generalno zastopstvo in samoprodajo za državo SHS

ARMIN GOLDSTEIN,
agentura in komisijonalna delavnica,

Brzjavni naslov KOMISIONALE. Tel. interurb. št. 11.

Zastopstva in depo:

I. K. PANIC, Topličin venac 19, BEOGRAD.
Eduard KRAUS, Novi Sad, Krajina A'eksandra ul.
„REKA“, Trgov. poduzeć, NOVI-VRBAS.

Največja sigurnost proti vnetju. Napogojna sigurnost proti ognju.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm, da je naša dobra in blaga nepozabna mati, stara mati, tašča ozi. sestra, svakinja in teta, gospa

Terezina Grebenc
rojena Facini

v nedeljo, dne 16. decembra 1923 ob eni zjutraj po kratki in mučepolni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 69. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v torek, dne 18. decembra 1923 ob pol 11. dopoldne iz hiše v Velikih Laščah na farno pokopališče,

Velike Lašče, dne 16. decembra 1923.

Milan Grebenc, pešadijski major, sin. — Kristina Grebenc in Gabrijela Bruška roj. Grebenc, hčeri. — Ana Grebenc roj. Dopfita, sinaha — Aleksander Bruška, višji davčni upravitelj, zet. — Olga Grebenc, vnukinja.

Torej, srček,
v tcm se pač
strinjava: Mladv
pijčva lc

ČAJNA ROČKA

Ker je izdaten, ga malo uporablj, po Te vendes razveseljuje z izborno aromo in finim okusom.

Čaj z znamko „Čajna ročka“ se dobiva le v izvirnih zavitkih z našimjeno varstveno znamko. „Čajna ročka“ v vseh z lepaki označenih trgovinah.

Naznanjamo pretužno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani sin, brat, nečak in bratranec, gospod

Valter Blumauer

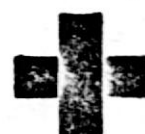
bančni uradnik

v soboto, dne 15. decembra ob 18.15.

Pogreb se vrši danes, 17. decembra ob 15. iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Kmetijska ulica 125.

Ljubljana, dne 17. decembra 1923.

Žalujoča rodbina.

Uradništvo Trgovske banke d. d. v Ljubljani ter njene menjalnice naznanja pretužno vest, da je njih nepozabni kolega, gospod

Valter Blumauer

dne 15. decembra po daljši mučni bolezni, v starosti 30 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši danes dne 17. t. m. ob treh popoldne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Kmetijska 125. Dragega prijatelja ohranimo v trajnem spominu!

Ljubljana, 17. decembra 1923.

Uradništvo Trgovske banke in menjalnice.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

KAPITAL in REZERVE Din 17.500.000.—

:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::

Brzjavni: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

POPRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža - Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ul.)

Naročajte Slovenski Narod!

Pisalni stroji, potrebščine
mekanična delavnica
(popravilnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.

POZOR!
Rokovanje: samo za kobilica darila! — Surov ovek vrt,
angelski stoni od Din 15-30 naprej. Planete, barhentii
vseh vrst, vse po najnižjih cenah edino pri
WAV KOSU,
LJUBLJANA, STišKA,
Sv. Petra cesta 26. Gekovška cesta 2.

AN že več novico?
10-20% popusta
dokli pri
A. Sinkovic nasl. K. Soss
Ljubljana, Mostni trg 19

SPECIALNA TRGOVINA PERILA
Med. Šarc, Ljubljana,
Selenburgova ulica 5.
Priporoča za Božič ugodni nakup:
Perila za dame in gospode. — Sifone na
metre. — Prte in prtice. — Kavne gar-
niture. Zapne rute. — Brisalke.

Za božič!
Obiščite najprimernejše svoje darce s priznanim najboljšimi izdelki
tvrdke Drago Schwab
LJUBLJANA, DVORNI TRG št. 3
Oglejte si največjo zalogo vsakovrstnih abiek za gospode in dečke zim-
kov, kožuhov, raglanov, nistov, dežnih pliev, usnjenih sukajčev itd.
Lastni izdelki! **Znižane cene!**
Prvovrstno angleško in češko snike v nadrobni prodaji.
Perilo! Modni in športni predmeti!

Konzererna tovarna
„Globus“
VRHNIKA PRI LJUBLJANI,
največje tuzemsko podjetje te vrste
Velika zaloga mesnih konzerv, pastet, klobas in prekajenih iz-
delkov, kompotov, jam marmelade, sadnih sokov, gelec, kandi-
ranega sadja, sadnih sladkorčkov, sadne paste za slaščice i. t. d.
Vse najboljše kvaliteto blago.
Naj se zahtevajo ceniki in naroči poizkusna pošiljka.
Tudi se sprejmejo za naročnike zastopnikov.

Praktična božična in novoletna darila
so čevlji z znamko

Prodaja:
v Ljubljani: na deželi:
Breg št. 30 v vsaki večji trgovini
Aleksandrova cesta 1 s čevlji.
Vešernova ulica, Soljak
Na velike razpisne tovarne Peter Kosina & Ko., Tržič, Goranjsko.
Ceniki na zahteva brezplačno.

MALI OGLASI

Službe
Hišnik!
Mlčan, trezven, znanst-
ven hišnik. — Pismene
ponudbe pod »Hišnik
13.475« na upravo »Slov.
Naroda«.

Pohištvo!
Spalnica, jedilnica, pisal-
na miza, omara za knji-
go itd. iz hrastovega,
črnokejnega, javorjevega
in orehovega lesa največ-
neje napredaj pri Ivanu
Napastu, stalna zaloga
pohištva, Višmarje 76 pri
Ljubljani. 13.441

Lokali
Pisarniški lokal
v Ljubljani, v sredini me-
sta, se išče. — Dopisi pod
»3 sobe/13.472« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prodaj gozd,
oddaljen pol ure od kolo-
dvara Smarje-Sap, po 5
dinarjev kvadratni meter.
Helena Cuderman, Rud-
nik št. 27 pri Ljubljani.
13.334

Okraski za
božično drevo,
božične svetilke, jaslice,
razglednice za Božič in
novo leto, kupite na de-
bela največje pri trdnici
Ivan Bahovec, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 7. 12.439

Šivilja
za vsa dela (tudi za mo-
ške obleke in popravila)
gre delat na dom. — Na-
slov pove upravo »Slov.
Naroda«.

Xupim
Surove kože
vseh vrst kupuje po naj-
višjih cenah. — Maschke
& Komp., Glinška ulica
št. 27, Pot v Rožno dol-
no. 13.333

Manjša gostilna
v Ljubljani ali neposred-
ni okolici se vzame v na-
jem. — Dopisi na upravo
»Sl. Naroda« pod »Prosto
stanovanje/13.473«.

Prodaj nivo,
pripravno tudi za stavbi-
šče pod Rožnikom. Isto-
tam se prodaja kompletno
orodje za ribiče s čolnom
vred. Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 13.419

Najboljše in najcenejši
svetovnoznani
šivalni stroji
»Mundless, 15letna ga-
rancija same pri — Jos.
Selovinc-Cuden, Ljubljana,
Mestni trg 13. — Ceniki
na razpolago. 13.172

Svatovščine,
pojedine itd. aranžira
spretno natak. Gre tudi
kot pomoč preko zimske
sezone v večje restavracije.
— Pismene ponudbe
pod »Prima pomoč/13.431
na upravo »Slov. Nar.«.

Stanovanja
Dijak in dijakinja
se sprejmeta na stanova-
nje in hrano. — Delen-
ska cesta 10/L. 13.442

Trgovski lokal
na prometnem kraju se
išče v najem — ali vstopi
kot družabnik z lastni-
kom lokala. — Ponudbe
pod »Podjetnost/13.420«
na upravo »Slov. Nar.«.

Za Božična darila!
Velika izbira slik pri A.
Babka, Ljubljana, Ale-
ksandrova cesta 7. 13.466

Slošni adresar
za Maribor,
garantirano popoln, iz-
ide v kratkem. — Tudi
zunanjim inšeratom, naroči-
la, akvizitorje za večje
okrajne sprejema »Mar-
stana, Maribor. 13.524

Dve železni peči
napredaj. — Aleksan-
drova cesta 15. 13.523

Sobo
s posebnim vzhodom in
električno razsvetljavo v
centrumu, išče carinik s
1. januarjem 1929. — Po-
nudbe pod »Carinik/13.465
na upravo »Slov. Nar.«.

Večja delavnica
blizu Kolodvora, s 10 HP
električnega toka ali drugo
pogonsko silo se išče
v najem. — Dopisi pod
»A. K./13.452« na upravo
»Slov. Naroda«. 13.452

Med,
pristno naravni, nudi c.
gospodinjstva za božične
praznike a Din 30.— za
kilogram — čebelar A.
T. Ljubljana, Linhartov-
va ulica 12. 13.532

Dvokolesa
se sprejemajo v polno
popravo, se ponikljajo,
emajirajo z ognjem in
shranijo preko zime. —
»Tribuna«, F. B. L. Kar-
lovska cesta 4; tovarna
dvokoles in otroških vo-
zičkov. 13.513

Volčja psica,
dve leti stara, čistokrvna,
na razstavi odlikovana,
se prodaja. — Hradskega
vsa 35. 13.262

Zračna soba
(solnčna) z elektr. raz-
svetljavo se odda dvema
solidnima gospodoma s
hrano, event. brez.
Naslov pove upravo »Sl.
Naroda«. 13.454

Neuremičnine
Kupi se večje
posestvo
event. graščina v Slove-
niji. — Natančni opis in
cena pod »Posestvo na:
Alona Company, Ljub-
ljana. 13.526

Ribje olje,
zajamčeno pristno, naj-
boljše norveške znamke,
dospelo. — Lekarna Ba-
karčič, Karlovska cesta
št. 2. — Direktni import
iz Kristijanije! 13.249

Skrben družinski
gospodar
skrbni za svoje svojce, da
imajo za majhnimi stroški
toplo stanovanje. Naroči
apar »Toplodare«, ki se
dobi pri »Jugometalije,
Ljubljana, Kolodvorska
ulica 13 ali R. Nipiču in
drug. Maribor. 13.515

Elektromotor
snamke »Elme, 220 Volt,
2 HP, za jednakoerni
tok, nov, se ceno prodaja.
Drogerija, Kranj. 13.518

Odda se lepo
meblirana soba
boljšemu mirnemu in so-
lidnemu gospodu. — Na-
slov pove upravo »Slov.
Naroda«. 13.522

Nova hiša
z dvema takoj uporabni-
ma stanovanjema po dve
sobi in pritliklinami, na
periferiji mesta, se pro-
da ali da v najem. — Na-
tančnejša pojasnila pri
upravi »Sl. Nar.«. 13.514

Dežne plašče
»Waterproof« (nepremo-
ljive), gumij. pelrine za
dame, prevlečene s sviljo
in usnjene sukajčje pri-
poroča Drago Schwab,
Ljubljana, Dvorni trg 3.
11.983

Filatelistom
za Božič!
50 nemških novosti ne-
rabljenih: 18 provizornih,
Wartburg, K. Dorn, dolge
50 M do 100.000 M, male
do 20 milijard, etc. samo
Din 30.—; Jugoslavija: 1
izd 2 para do 10 Din,
kompl. Din 10.—; inva-
lidske kompl. Din 5.—;
provizorne na invalid.
kompl. Din 20.—; Würs-
temberg: amestak kompl.
Din 8.—; »Jelene kompl.
Din 5.—; 50 raznih Din
15.—; 80 raz. Din 40.—;
Rumunija: 50 raz. Din 15.—;
100 raz. (x 40 Regatnih)
Din 90.—; iz vsake sve-
ta: 200 raznih Din 5.—;
500 raz. Din 25.—; 1000
raz. Din 80.—; 2000 raz.
Din 300.— Naročite tak-
oj, cene veljavne samo
do novega leta. — Denar
naprej kakor tudi pošti-
nina! — Pošiljam v ko-
misijo in resnim zbirak-
cem na izbiro. — J. Bra-
dač, Podhosta, p. Topli-
ce pri Novem mestu. 13.368

**Manjša špece-
rijska trgovina**
z opravo, v sredini Ljub-
ljane, zelo ceno napredaj.
— Ponudbe pod »Trgov-
na 600/13.541« na upravo
»Slov. Naroda«.

Prazno sobo
pri boljši rodbini išče v
sredini mesta samostoi-
na, inteligentna in solid-
na, v dvoru brez otrok. —
Ponudbe pod »Magda 25
13.354« na upravo »Slov.
Naroda«.

Amerikanci in
Evropejci pozor!
Odda se za deset let žaga
in mlin proti temu, da se
pomaga popraviti lez in
rake na Savi Bohinjki. —
Pojasnila daje: Fr. Gogola,
Bohinjska Bela. 13.124

Primerna božična
in novoletna darila
Posebno lepi kavni in
čajni servisi; znižane ce-
ne do Božiča. — O. Za-
jec, Florjanska ulica 23.
13.509

Za božično in
novoletno darilo
so najbolj primerni in po-
ceni igračni sportni vo-
zički, tricikeljni, najno-
vejša zmanjšana dvokole-
sa za otroke že od 5 let,
ter najnovejša samokolni-
ce (holenderji), otroški
vozički od najcenejših do
najfinjših, šivalni stroji
itd. — »Tribuna« F. B. L.
tovarna dvokoles in otro-
ških vozičkov, Ljubljana,
Karlovska cesta 4. 13.132

Motocikel
1½ HP, znamke »Alba«,
z dvema prestavama, sko-
ro nov, se prodaja za 10
tisoč dinarjev. — Jugo-
Auto d. z o. z., Ljublja-
na, Dunajska cesta št. 36.
13.467

Družabnik
z 200 do 300.000 Din,
podjeten, se išče k ma-
nufakturni trgovini. —
Ponudbe pod »Agilen
13.448« na upravo »Slov.
Naroda«.

25 % posojilo
Din 100.000 do 300.000 —
išče za pol ali celo leto
sko podjetje proti po-
protokolirano trgov-
ljudni garanciji, odnosno
intabulaciji. — Ponudbe
pod »Prvovrstno 13.525«
na upravo »Slov. Nar.«.

»Realla«
Ljubljana, Dunajska ce-
sta 21, najuspešnejše po-
sreduje pri prodaji in na-
kupu vsakovrstnih ne-
premičnin. — Brezplačne
objave v lastni reklamni
izlozbi! — Vsestranske
zveze! 13.255

V Mali gori
pri Kočevju je vredno
napredaj mala novo zi-
dana hiša z opoko kri-
ta in ca. 1 joha rjiv. —
Poizv se pri — lastniku
Alojziju Schneider v Ko-
čevlju, postaja Stara cer-
kev. 13.381

Razstava
okusnih božičnih predmetov
za dame in gospode
Aleksandrova cesta 3, I. nadstr.
nad trgovino Kette
celi dan otvorjena do 9. zvečer.

OMEGA
To je ura za
vse življenje!

MEDICINAL-COGNAC
Zahtevajte samo:
»Médicinal - Cognac«
»Jamaica - rum«
»Cognac - rum«
»Citron - rum«
»Médicinal - polinkovac«
»Najfinejše crem - likerje«
»Slivovko« in »brinjevec«
»ALKO« LJUBLJANA.
z modrim križcem
z modrim križcem
z modrim križcem
z modrim križcem
z modrim križcem
z modrim križcem
z modrim križcem
MEDICINAL-COGNAC

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«